

Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu jako věcně a místně příslušný orgán státní památkové péče podle ustanovení § 29 odst. 1) a § 67 odst. 1) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, podle ustanovení § 171 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a podle ustanovení § 6a odst. 1) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále též „památkový zákon“) vydává toto opatření obecné povahy:

PLÁN OCHRANY KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY NÁMĚŠŤSKO

Obsah:

A. Výroková část plánu ochrany	2
A.0 Rozsah a vymezení řešeného území	2
A.1 Výčet nemovitostí, které jsou kulturní památkou nebo národní kulturní památkou, určení urbanistických a krajinných hodnot a nemovitostí, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb, významnou dominantou, znakem historické kulturní krajiny a nacházejí se v památkové zóně (§ 1, odst. 2, písm. a) Vyhlášky)	3
A.1.1 Nemovité kulturní památky a národní kulturní památky	3
A.1.2 Urbanistické a krajinné hodnoty a znaky historické kulturní krajiny	4
A.1.3 Nemovitosti, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb	4
A.1.4 Významné dominanty	5
A.2 Určení nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové zóně, nebo určení druhů prací na nich, u nichž je vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 zákona (§ 1, odst. 2, písm. b) Vyhlášky)	6
A.2.1 Území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u2)	6
A.2.2 Území bez urbanistických hodnot (kategorie u0)	7
A.2.3 Území uplatňující se v krajinném kontextu rušivě (kategorie uX)	8
A.2.4 Území krajinné památkové zóny dotvářející prostorové vztahy a půdorysnou strukturu historické kulturní krajiny (kategorie k1b)	8
A.2.5 Rušivé objekty (kategorie D)	8
A.3 Stanovení způsobu zabezpečení kulturních hodnot památkové zóny z hlediska státní památkové péče (§ 1, odst. 2, písm. c) Vyhlášky)	9
A.3.1 Zabezpečení urbanistických a krajinných hodnot a znaků historické kulturní krajiny	9
A.3.2 Opatření k ochraně architektonicky nebo urbanisticky cenných staveb nebo souborů staveb (kategorie A a U)	10
A.3.3 Opatření k zabezpečení ochrany krajinné památkové zóny na území, které nevykazují zvýšenou kulturní hodnotu, ale nacházejí se na území krajinné památkové zóny, ve vztahu k hodnotám krajinné památkové zóny	11
A.3.4 Zaniklé jevy	12
B. Grafická část plánu ochrany	13
Výkres 1 , ve kterém jsou vyznačeny nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, urbanistické a krajinné hodnoty, architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb, významné dominanty a znaky historické kulturní krajiny nacházející se v památkové rezervaci nebo památkové zóně	
Výkres 2 s označením nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové rezervaci nebo památkové zóně, u nichž je zcela nebo zčásti vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 zákona, s vyznačením rozsahu osvobození od této povinnosti	
Výkres 3 , ve kterém je vyznačen způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové rezervace nebo památkové zóny z hlediska státní památkové péče	
C. Odůvodnění plánu ochrany	17
C.1 obecný popis kulturních hodnot památkové zóny (podle § 1, odst. 6, písm. a) Vyhlášky)	17
C.2 podrobný popis kulturních hodnot památkové zóny podle ucelených souborů staveb nebo jednotlivých staveb, ploch a veřejných prostranství (podle § 1, odst. 6, písm. b) Vyhlášky)	27
C.3 důvody vyloučení povinnosti podle § 14 odst. 2 zákona	39

I. VÝROKOVÁ ČÁST PLÁNU OCHRANY

A. TEXTOVÁ ČÁST

Plán ochrany krajinné památkové zóny Náměštsko, vydává podle ustanovení § 6a odst. 1 zákona České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (památkový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) a vyhlášky Ministerstva kultury č. 420/2008 ze dne 28. listopadu 2008, kterou se stanoví náležitosti a obsah Plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón, a vyhlášky Ministerstva kultury č. 3/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón (dále jen „vyhláška“).

A.0.

Rozsah a vymezení řešeného území

Plán ochrany je zpracován pro krajinnou památkovou zónu Náměštsko, která byla vyhlášena vyhláškou Ministerstva kultury č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny. Plán ochrany je zpracován pro celé území památkové zóny.

Řešené území náleží administrativně do následujících územních či správních jednotek:

KRAJ	Kraj Vysočina
OKRES	Třebíč
OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	Náměšť nad Oslavou

POVĚŘENÝ OBECNÍ ÚŘAD	OBEC	KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ	ČÁST OBCE
Náměšť nad Oslavou	Náměšť nad Oslavou	Náměšť nad Oslavou	Náměšť nad Oslavou
		Otradice	Otradice
	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou
	Jinošov	Jinošov	Jinošov
	Březník	Březník	Březník

Hranice krajinné památkové zóny je znázorněna v grafické části plánu ochrany ve výkresech 1, 2 a 3.

A.1.

výčet nemovitostí, které jsou kulturní památkou nebo národní kulturní památkou, určení urbanistických a krajinných hodnot a nemovitostí, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb, významnou dominantou, znakem historické kulturní krajiny a nacházejí se v památkové zóně (§ 1, odst. 2, písm. a) Vyhlášky)

A.1.1 Nemovité kulturní památky a národní kulturní památky

Součástí krajinné památkové zóny Náměštsko jsou nemovité kulturní památky. Jejich výčet je aktuální ke dni 27.6.2024. Nemovité kulturní památky jsou vyznačeny ve výkresu 1 a 3.

A.1.1.1 Národní kulturní památky (NKP)

V řešeném území památkové zóny se nenachází žádná národní kulturní památka.

A.1.1.2 Kulturní památky (KP)

č.	rejstříkové číslo	Katalogové číslo prvku	název	obec	k.ú.	Dotčené pozemky		
1	24818/7-2767	1000135898	zámek	Jinošov	Jinošov	st. 57 st. 58* st. 59 st. 60* st. 61* st. 62* st. 63 st. 248	p 552 p 558/1 p 558/2 p 563/1 p 563/2 p 563/3 p 563/6 p 563/7 p 563/8	p 563/9 p 574/1 p 574/2 p 575 p 1067 p 1068/1 p 1068/2 p 1347
č.	rejstříkové číslo	Katalogové číslo prvku	název	obec	k.ú.	Dotčené pozemky		
2	35093/7-2898	1000146845	obora s letohrádkem a střelnicí	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st. 78* st. 79* st. 80* st. 81 st. 251* st. 494 st. 548 st. 550 p 1690 p 1882 p 1883 p 1884/1 p 1885 p 1886 p 1888/2 p 1891 p 1892/3	p 1892/4 p 1893 p 1896 p 1897 p 1898 p 1900 p 1901 p 1902/1 p 1902/2 p 1903 p 1904 p 1905/1 p 1905/2 p 1906/1 p 1906/2 p 1909 p 1911	p 1913 p 1915 p 1916 p 1917/1 p 1917/2 p 1918 p 1919 p 1920/1 p 1920/2 p 1920/3 p 1921 p 1922/1 p 1922/2 p 1924 p 1929 p 1932
				Náměšť nad Oslavou	Náměšť nad Oslavou	st. 125* st. 166* st. 167* st. 602* st. 2003 st. 2004 st. 2005 st. 2006 st. 2007 st. 2011 st. 2012 p 126 p 131/1	p 150/9 p 151 p 153/1 p 153/2 p 160/1 p 160/2 p 160/3 p 160/4 p 160/5 p 160/6 p 160/7 p 160/8 p 160/9	p 184 p 186 p 187/1 p 187/2 p 187/3 p 188 p 189 p 190 p 191 p 1138** p 1139** p 1140 p 1141/2

č.	rejstříkové číslo	Katalogové číslo prvku	název	obec	k.ú.	Dotčené pozemky
						p 131/2 p 132 p 150/1 p 150/2 p 150/3 p 150/4
						p 164/1* p 164/2 p 173 p 174 p 175 p 182
						p 1141/3 p 1141/4 p 1141/5 p 1141/6 p 1141/7
č.	rejstříkové číslo	Katalogové číslo prvku	název	obec	k.ú.	Dotčené pozemky
3	33483/7-2810	1000145130	zřícenina tvrze	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st. 13*/** p 2/1*** p 2/4*** p 68 p 1923/9**
č.	rejstříkové číslo	Katalogové číslo prvku	název	obec	k.ú.	Dotčené pozemky
4	19274/7-2811	1000130028	kostel sv. Martina	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st. 19 p 84 p 1923/9***
č.	rejstříkové číslo	Katalogové číslo prvku	název	obec	k.ú.	Dotčené pozemky
5	27878/7-2955	1000139145	zvonice se sochou sv. Jana Nepomuckého	Náměšť nad Oslavou	Otradice	p 397/4***
č.	rejstříkové číslo	Katalogové číslo prvku	název	obec	k.ú.	Dotčené pozemky
6	26719/7-2957	1000137915	kříž	Náměšť nad Oslavou	Otradice	p 138
č.	rejstříkové číslo	Katalogové číslo prvku	název	obec	k.ú.	Dotčené pozemky
7	48508/7-2930	1000158276	socha sv. Jana Nepomuckého	Náměšť nad Oslavou	Náměšť nad Oslavou	p 1133/4

Vysvětlivky: * pozemek chráněn bez staveb, ** jen část pozemku, *** pozemek bez ochrany

A.1.2 Urbanistické a krajinné hodnoty a znaky historické kulturní krajiny

A.1.2.1 Urbanistické hodnoty

Na území krajinné památkové zóny byla vymezena území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u2). Rozsah těchto území je znázorněn v grafické části ve výkresech 1, 2 a 3.

A.1.2.2 Krajinné hodnoty

Krajinná památková zóna je územím s výraznými krajinnými hodnotami (kategorie k1). Její podmnožinou je území dotvářející prostorové vztahy k1b.

A.1.2.3 Znaky historické kulturní krajiny

Na území krajinné památkové zóny jsou vymezeny nemovitosti, které jsou znakem historické kulturní krajiny a které spoluvytvářejí její krajinnou hodnotu a nejsou nemovitou kulturní památkou ani národní kulturní památkou. Jsou znázorněny v grafické části ve výkresech 1 a 3 plánu ochrany. Součástí znaků historické kulturní krajiny jsou kompoziční vazby.

A.1.3 Nemovitosti, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb

Určujícími pro charakter památkové zóny jsou též architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb. Jsou vyznačeny ve výkresu 1 a 3.

A.1.3.1 Architektonicky cenné stavby nebo soubory staveb, které nejsou kulturní památkou či národní kulturní památkou, ale nacházející se v krajinné památkové zóně (kategorie A)

Jako architektonicky cenné stavby nebo soubory staveb, které nejsou kulturní památkou či národní kulturní památkou, ale nacházejí v krajinné památkové zóně (kategorie A), jsou v Plánu ochrany vymezeny stavby vykazující individuální architektonickou hodnotu, která je dána jejich vlastní architektonickou kvalitou, mírou dochování a autenticitou historických konstrukcí, dispozice a vnějšího pláště, nebo alespoň některé z těchto charakteristik. Většinu těchto staveb lze současně charakterizovat jako stavby historicky významné. Patří sem jak stavby náročněji architektonicky ztvárněné, tak stavby svým ztvárněním běžné, pro dané území však charakteristické.

A.1.3.2 Urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, které nejsou kulturní památkou či národní kulturní památkou, ale nacházející se v krajinné památkové zóně (kategorie U)

Jako urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb na území krajinné památkové zóny (kategorie U) jsou označeny stavby, které samy o sobě nemají výrazné architektonické kvality, mají však pro území krajinné památkové zóny historický význam, protože jsou významným dokladem vývoje půdorysného a hmotového utváření jeho zástavby. Mají charakteristickou hmotu, formování střešní konstrukce, orientaci hřebene střechy, členění průčelí a výplní otvorů, popřípadě charakteristické konstrukční a materiálové vlastnosti.

A.1.4 Významné dominanty

Na území krajinné památkové zóny Náměštsko se nenachází významná dominanta, která není nemovitou kulturní památkou. Významnou dominantou jsou identifikovány nemovité kulturní památky znázorněné v grafické části ve výkrese 1 a 3.

A.2.

určení nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové zóně, nebo určení druhů prací na nich, u nichž je vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 zákona (§ 1, odst. 2, písm. b) Vyhlášky)

Všechny dále uvedené kategorie území či jednotlivých nemovitostí jsou vyznačeny ve Výkresu 2 plánu ochrany s diferenciací vyloučení povinnosti vyžádat si předem závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 památkového zákona.

Pro účely plánu ochrany se rozumí:

- **změnou vnějšího vzhledu stavby** zejména:
 - Přístavba, nástavba a stavební úpravy, při kterých dochází ke změně členění a barevnosti fasády stavby (včetně vedlejších staveb a oplocení);
 - Výměna okenních a dveřních otvorů za jiné s rozdílnými rozměry a členěním;
 - Umístění technických zařízení souvisejících se stavbou (např. fotovoltaických panelů);
 - Výměna krytiny a změna jejího barevného řešení.
- **změnou vzhledu veřejného prostranství** změna: uspořádání, materiálového a barevného řešení prvků (částí) veřejného prostranství, a kácení a nová výsadba dřevin.
- **neutrální barevností krytiny:**
 - přírodní odstín pálené krytiny, tj. cihlově červené, světle či středně šedé, antracitové, hnědé, přírodní odstín titanizinkového, pozinkovaného, měděného plechu apod.; mezi neutrální barevnost nepatří modrá, zelená, fialová či jiná pro KPZ netypická barevnost.
- **neutrální barevností fasády:**
 - lomená bílá, okrová, šedá, béžová, světlé odstíny přírodních barev; přirozená barevnost stavebních materiálů – dřevo, kov, beton; apod.; mezi neutrální barevnost nepatří syté odstíny pastelových barev.
- **architektonicko-stavebním řešením odpovídajícím venkovskému charakteru sídla**
 - Stavby obdélných půdorysů hlavních budov nebo s jednoduchou a jasnou ortogonální skladbou obdélných půdorysů s jedním nadzemním podlažím a podkrovím, se sedlovými střechami se sklony 35-45° na hlavních budovách, neutrální barevností krytiny střech a fasády.

A.2.1 Území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u2)

Rozsah území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u2) je znázorněn ve výkresu 2 grafické části.

Bez povinnosti předem si vyžádat závazné stanovisko mohou být prováděny:

- a) terénní úpravy prováděné v uzavřených zahradách v rozsahu zarovnání terénu nebo zahradních úprav,
- b) udržovací práce na nemovitostech a veřejných prostranstvích, které nebudou měnit vnější vzhled stavby nebo vzhled veřejného prostranství,
- c) stavební úpravy v interiéru stavby neprojevující se na vnějším vzhledu nemovitosti,
- d) stavby a změny staveb podzemních inženýrských sítí, pokud bude součástí záměru i stavba nebo umístění zařízení nad úroveň terénu, vyloučení povinnosti se na tuto část stavby nebude vztahovat,
- e) zakrytí uličních fasád v průběhu opravy fasády reklamními plachtami.

Toto vyloučení se vztahuje na všechny nemovitosti, které nejsou KP, architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb nebo rušivým objektem, příp. znakem historické kulturní krajiny, a nachází se na území označeném u2.

A.2.2 Území bez urbanistických hodnot (kategorie u0)

Rozsah území bez urbanistických hodnot (kategorie u0) je znázorněn ve výkrese 2 grafické části.

Bez povinnosti předem si vyžádat rozhodnutí nebo závazné stanovisko mohou být v tomto území na všech nemovitostech prováděny tyto práce:

- a) terénní úpravy prováděné v uzavřených zahradách v rozsahu zarovnání terénu nebo zahradních úprav,
- b) umístění klimatizačních jednotek a tepelných čerpadel včetně jejich odstranění,
- c) stavební úpravy v interiéru stavby neprojevující se na vnějším vzhledu nemovitosti,
- d) umístění stavby pro bydlení a rodinnou rekreaci, jejíž výška bude max. 8 m, resp. hřeben sklonité střechy nižší než 10 m od nejnižšího bodu rostlého terénu v linii obvodu stavby, a jejíž půdorysná plocha bude max. 200 m², pro kterou bude užitá střešní krytina a fasáda v neutrální barevnosti a architektonicko-stavební řešení odpovídá venkovskému charakteru sídla. Pokud bude součástí stavby umístění fotovoltaických panelů, vyloučení povinnosti se na tuto část nebude vztahovat.
- e) stavební úpravy stávajících staveb pro bydlení a rodinnou rekreaci, za předpokladu, že po jejich provedení stavba nepřesáhne parametry uvedené v odstavci d) a pro které bude použita střešní krytina v neutrální barevnosti a fasáda provedena v neutrální barevnosti a architektonicko-stavební řešení odpovídá venkovskému charakteru sídla. Pokud bude součástí stavby umístění fotovoltaických panelů, vyloučení povinnosti se na tuto část nebude vztahovat.
- f) výměna střešní krytiny za krytinu v neutrální barevnosti,
- g) zateplování fasády a udržovací práce na fasádě při provedení fasády v neutrální barevnosti,
- h) výměna vnějších dveří, garážových vrat a oken
- i) udržovací práce na nemovitostech nesplňující parametry stavby uvedené v odstavci d), které nebudou měnit vnější vzhled stavby,
- j) doplňkové objekty do plochy 25 m² a výšky 4 m, opatřené krytinou v neutrální barevnosti a s fasádou v neutrální barevnosti,
- k) studny, vrty, bazény, podzemní vedení inženýrských sítí,
- l) změna způsobu užívání stavby, pokud nevyvolá změnu vzhledu příslušné stavby,
- m) zakrytí uličních fasád reklamními plachtami v průběhu opravy fasády,
- n) opravy a údržba chodníků a komunikací včetně změny materiálového řešení.

Toto vyloučení se vztahuje na všechny nemovitosti, které nejsou KP, architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, rušivým objektem, příp. znakem historické kulturní krajiny a nachází se na území označeném u0.

A.2.3 Území uplatňující se v krajinném kontextu rušivě (kategorie uX)

Rozsah území uplatňující se v krajinném kontextu rušivě (kategorie uX) je znázorněn ve výkrese 2 grafické části.

Bez povinnosti předem si vyžádat závazné stanovisko může být prováděno:

- odstranění staveb,
- nebo takové udržovací práce na nemovitostech, které nebudou měnit vnější vzhled stavby.

A.2.4 Území krajinné památkové zóny dotvářející prostorové vztahy a půdorysnou strukturu historické kulturní krajiny (kategorie k1b)

Rozsah území krajinné památkové zóny dotvářející prostorové vztahy a půdorysnou strukturu historické kulturní krajiny (kategorie k1b) je znázorněn ve výkrese 2 grafické části.

Povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko je vyloučena:

- u udržovacích pracích, terénních úprav, které nemění v žádném bodě původní výšku terénu o více než 2 m a u úprav dřevin,
- dále je vyloučena u staveb veřejné technické infrastruktury vedených v podzemí. Pokud bude součástí záměru i stavba nebo umístění zařízení nad úrovní terénu, vyloučení povinnosti se na tuto část stavby nevztahuje.

Vyloučení povinnosti vyžádat si závazné stanovisko vztahuje na všechny nemovitosti, které nejsou KP, architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, příp. znakem historické kulturní krajiny a nachází se na území označeném k1b.

A.2.5 Rušivé objekty (kategorie D)

Na území krajinné památkové zóny jsou vymezovány rušivé objekty (kategorie D) následujícím způsobem:

- na území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2) jsou vymezovány všechny objekty, které v urbanistické struktuře působí rušivě;
- v ostatních částech krajinné památkové zóny vyjma nemovitých kulturních památek jsou vymezovány pouze ty objekty, které se projevují vizuálně rušivě v krajinném kontextu.

Jejich vymezení je znázorněno ve výkrese 2 a 3.

Bez povinnosti předem si vyžádat závazné stanovisko může být prováděno:

- odstranění staveb
- nebo takové udržovací práce na nemovitostech, které nebudou měnit vnější vzhled stavby.

A.3.

stanovení způsobu zabezpečení kulturních hodnot památkové zóny z hlediska státní památkové péče (§ 1, odst. 2, písm. c) Vyhlášky)

A.3.1 Zabezpečení urbanistických a krajinných hodnot a znaků historické kulturní krajiny

A.3.1.1 Opatření k zabezpečení ochrany území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u2)

- A.3.1.1.a Při pořizování územně plánovací dokumentace musí způsob využití území a prostorové uspořádání umožňovat respektování a zhodnocování historické půdorysné struktury sídla, dané uličními čarami a zástavbou. Vymezování nových zastavitelných ploch v sídle Otradice je přípustné pouze výjimečně, v kontaktu se současně zastavěným územím a pouze podél stávajících komunikací při respektování historického uspořádání sídla, je nepřipustné vytváření nových urbanistických bloků a nových zastavitelných ploch v druhé řadě stávající zástavby.
- A.3.1.1.b Úprava veřejných prostranství musí respektovat původní urbanistickou hodnotu, výrazná redukce veřejných prostranství je nepřipustná. Zastavování veřejných prostranství je nepřipustné s výjimkou případů obnovy spolehlivě doložených zaniklých staveb. Úpravy veřejných prostranství musí s ohledem na okolní zástavbu respektovat venkovský charakter sídel včetně materiálového a barevného řešení jednotlivých prvků povrchů.
- A.3.1.1.c Řešení zeleně, zejména parkových ploch na veřejných prostranstvích, musí odpovídat charakteru prostředí, přičemž nově vysazovaná zeleň ve své vzrostlé formě a výšce nesmí pohledově zcela zakrývat významné dominanty ani jiné architektonicky cenné stavby a jejich soubory a zasahovat do vizuálních os a prostorových vazeb. Druhá skladba stromové a keřové zeleně na veřejných prostranstvích musí odpovídat druhům v oblasti obvyklým.
- A.3.1.1.d Skladby a povrchy veřejných prostranství musí odpovídat venkovskému charakteru, je vhodné používat tradiční materiály a skladby (kámen, mlat a jiné odvozené materiály)
- A.3.1.1.e Oplocení nemovitostí sousedících s veřejným prostranstvím je přípustné z průhledných nebo částečně průhledných materiálů, případně s nízkou podezdívkou, s výškou nepřevyšující běžnou výšku osob. Oplocení musí svou skladbou a materiálovým řešením respektovat vesnický ráz sídla. Nepřípustné jsou plnostěnné konstrukce a skladby. Oplocení mezi pozemky, které je vyšší než 2 m, je nepřipustné.
- A.3.1.1.f Původní terasy a kamenné zídky, obvyklé tomuto území, je nutné chránit a zachovávat, odstranění je přípustné pouze v případě nutnosti zajištění bezpečnosti či zajištění dopravní obslužnosti. Obnova zaniklých teras a kamenných zídek je přípustná.
- A.3.1.1.g Jsou nepřipustné nové stavby na území Velkopolského a Karlova dvora.
- A.3.1.1.h Přístavby, nástavby a stavební úpravy nesmějí narušovat historickou hmotovou strukturu zástavby, musí vycházet z architektonického charakteru objektu a musí ho respektovat. Je nepřipustná nástavba nebo přístavba, kterou by došlo k narušení pohledového uplatnění významné dominanty, a to jak v pohledech z intravilánu, tak při pohledech z krajiny. Snesení novodobých nástaveb narušujících historickou hmotovou strukturu zástavby je přípustné. Obnova historické půdorysné struktury zástavby v místech, kde byla narušena novodobými zásahy, je přípustná. Vznik nových stavebních dominant je nepřipustný.
- A.3.1.1.i Zastavění proluky po zaniklé stavbě nebo více stavbách v zástavbě, které obnoví celistvost urbanistického bloku, včetně jeho nároží, je přípustné.

A.3.1.2 Opatření k zabezpečení ochrany území s krajinnými hodnotami (kategorie k1)

- A.3.1.2.a Jsou nepřipustné takové práce podle § 14 odst. 2 památkového zákona, které by vedly k narušení památkových hodnot prostředí památkové zóny.
- A.3.1.2.b Způsob využití ploch či pozemků musí umožňovat respektování a zhodnocování historického uspořádání daného jednotlivými znaky kulturní krajiny a jejich vzájemnými kompozičními a pohledovými vazbami.
- A.3.1.2.c Vytváření nových znaků krajiny v místech, kde nejsou historicky doloženy, je přípustné, nesmí však narušit vizuální uplatnění hodnotných znaků historické kulturní krajiny a celkový charakter krajiny.

- A.3.1.2.d Obnova historického uspořádání krajiny v místech, kde byla narušena či zanikla novodobými zásahy (viz výkres 3), je přípustná. Přípustné je doplnění stávajících alejí a stromořadí.
- A.3.1.2.e Vznik nových stavebních dominant není přípustný, pokud by narušil či potlačil působení stávajících dominant, historických průhledů, vizuálních os a prostorových vazeb.
- A.3.1.2.f Nová obytná výstavba je přípustná pouze v kontaktu s územím kategorie u0, rozšiřování zástavby v kontaktu s územím u2 je nepřípustné, zřizování zahrádkářských osad či chatových osad jakož i jednotlivých chat a jiných rekreačních objektů není přípustné.
- A.3.1.2.g Umísťování staveb v nezastavěném území a vytváření nových znaků krajiny v místech, kde nejsou historicky doloženy a nejsou proto vyznačeny ve výkresu 3, nesmí narušit kulturní hodnoty území, nesmí narušit či znemožnit obnovu zaniklých jevů vyznačených ve výkresu 3.
- A.3.1.2.h Je nepřípustné umísťování reklamních zařízení, která by se uplatňovala v krajině rušivě, a plošně či výškově výrazných staveb a zařízení stanovených v § 122 zákona č. 283/2021 Sb.

A.3.1.3 Opatření k zabezpečení ochrany znaků historické kulturní krajiny

- A.3.1.3.a Způsob využití dotčených ploch či pozemků musí umožňovat respektování a zhodnocování historického uspořádání daného jednotlivými znaky historické kulturní krajiny a jejich vzájemnými kompozičními vazbami.
- A.3.1.3.b Jsou nepřípustné výrazné posuny poloh, tvarů ohraničení či linií jednotlivých částí prostorové struktury, pokud nejde o změny uvedené v písm. c).
- A.3.1.3.c Obnova historického uspořádání krajiny v místech, kde byla narušena či zanikla novodobými zásahy (viz výkres 3), je přípustná.
- A.3.1.3.d Ve významných otevřených prostorech (viz výkres 1) je nepřípustná jakákoli změna využití území či umístění stavby, které by znamenaly změnu charakteru území a změnu prostorového vnímání a vizuálního uplatnění jednotlivých znaků historické kulturní krajiny.
- A.3.1.3.e Dochované kompoziční vazby či jejich fragmenty, stejně jako pohledové uplatnění významných dominant musejí být zachovány. Pokud byly tyto znaky v minulosti potlačeny (například vzrostlou zelení), je přípustná jejich obnova.
- A.3.1.3.f Vznik nových dominant na územích, které jsou spoluvytvářeny znaky historické kulturní krajiny, je nepřípustné.
- A.3.1.3.g Je přípustné doplnění alejí a stromořadí vymezených ve výkresu 3. Obnova zaniklých částí alejí a stromořadí je přípustná.
- A.3.1.3.h Je nepřípustná výrazná redukce významných porostních celků. Je přípustné doplnění porostních celků, pokud daná změna nenaruší stávající znaky historické kulturní krajiny a jejich vzájemné vztahy, stejně jako pohledové uplatnění významných dominant.
- A.3.1.3.i Vytváření nových znaků krajiny v místech, kde nejsou historicky doloženy a nejsou proto vyznačeny ve výkresu 3, je možné pouze pokud nenaruší stávající znaky historické kulturní krajiny a jejich vzájemné vazby a vizuální uplatnění a pokud neznemožní obnovu zaniklých jevů, jejichž obnova je přípustná.
- A.3.1.3.j Ve volné krajině v místech, která jsou významná z hlediska zachování prostorových vztahů a vizuálního uplatnění znaků historické kulturní krajiny, je nepřípustné umísťování reklamních zařízení a plošně či výškově výrazných zařízení pro energetiku, včetně výroben z obnovitelných zdrojů energie.

A.3.2. Opatření k ochraně architektonicky nebo urbanisticky cenných staveb nebo souborů staveb (kategorie A a U)

- A.3.2.a Práce podle § 14 odst. 2 památkového zákona nesmějí vést k neodůvodněnému snížení památkové hodnoty stavby.
- A.3.2.b Nástavby jsou nepřípustné. Přístavby nemovitostí kategorie A jsou nepřípustné.
- A.3.2.c Snesení nevhodných či rušivých novodobých nástaveb a přístaveb je přípustné.
- A.3.2.d Při využívání podkroví pro jakékoli účely jsou přípustné jen takové zásahy, které se nebudou uplatňovat pohledově rušivě (ve vazbě na veřejné prostranství) a nebudou znamenat zničení či poškození historických krovových konstrukcí.
- A.3.2.e Vnější vzhled staveb nesmí působit rušivě v důsledku užití nevhodných barev či materiálů, a to ani v případě zateplování fasád.
- A.3.2.f Nesmí dojít k odstranění nebo zjednodušení profilace fasády (např. římsy, ostění, nadpraží, reliéfy apod.), pokud to stavebně technický stav objektu umožňuje

- A.3.2.g Náhrada v minulosti nevhodně osazených novodobých výplní okenních, dveřních a jiných otvorů za tradiční výplně dřevěné či jiné historicky doložené je přípustná.
- A.3.2.h Terénní úpravy nesmí narušit prostředí těchto staveb, uplatňujících se z veřejných prostranství.
- A.3.2.i Odstranění rušivě působících terénních úprav ve vizuální vazbě na tyto stavby je přípustné.
- A.3.2.j U staveb architektonicky cenných (objekty kategorie A) a v případě staveb urbanisticky cenných (kategorie U) u uličních a dalších pohledově exponovaných fasád nesmí dojít k nahrazování dřevěných či jiných historických výplní okenních, dveřních a jiných otvorů za výplně plastové či jiné novodobé a za výplně jiného tvaru a členění. V případě urbanisticky cenných staveb je u fasád utilitárních, pohledově skrytých, nahrazování dřevěných či jiných historických výplní okenních, dveřních a jiných otvorů za výplně plastové či jiné novodobé přípustné při dodržení tvaru a členění.
- A.3.2.k Zastřešování dvorů, nádvoří a zahrad je přípustné jen omezeně, nedojde-li tím k narušení či popření architektonických a památkových hodnot stavby, respektive souboru staveb.
- A.3.2.l Umístění reklamních zařízení je přípustné pouze za podmínky, že nenaruší architektonický charakter stavby a prostředí veřejného prostranství.
- A.3.2.m Oplocení nesmí snížit pohledové uplatnění staveb z veřejného prostranství. Oplocení z neprůhledného plnostěnného materiálu a oplocení vyšší jak 1,7 m je nepřípustné.

A.3.3 Opatření k zabezpečení ochrany krajinné památkové zóny na území, které nevykazují zvýšenou kulturní hodnotu, ale nacházejí se na území krajinné památkové zóny, ve vztahu k hodnotám krajinné památkové zóny

A.3.3.1 Opatření k zabezpečení ochrany krajinné památkové zóny v území bez urbanistických hodnot (kategorie u0)

- A.3.3.1.a Způsob využití území a prostorové uspořádání nesmí narušit historické půdorysné struktury sídel, nesmí se uplatňovat pohledově rušivě, nesmí narušit pohledové uplatnění významných dominant, architektonicky nebo urbanisticky cenných staveb a vizuálních os a prostorových vazeb.
- A.3.3.1.b Architektonicko-stavební řešení včetně použitých materiálů musí odpovídat venkovskému charakteru sídla. Výše uvedené se netýká čtvrti Habří, kde je současná zástavba kombinací venkovského a příměstského charakteru.
- A.3.3.1.c Solární i jiná pohledově výrazná technická zařízení lze zřizovat a umisťovat jen na střechách a plochách, které se pohledově neuplatňují z veřejných prostranství a v dálkových pohledech.
- A.3.3.1.d Při pořizování územně plánovací dokumentace nesmí rozvoj zástavby narušovat charakter dochované půdorysné struktury, zejména v návaznosti na území s částečně dochovanou urbanistickou hodnotou. V Kralicích nad Oslavou není přípustné propojení odloučené části sídla v jižní části obce. Rozvoj sídla Náměšť nad Oslavou na území krajinné památkové zóny Náměštsko je přípustný omezeně, pouze dostavbou jednotlivých objektů v návaznosti na zastavěné území.
- A.3.3.1.e Nové stavby a zařízení nesmějí převyšovat obvyklou výšku stávající zástavby v celkových panoramatických pohledech z referenčních míst ležících mimo toto území.
- A.3.3.1.f Vnější vzhled novostaveb a stavební úpravy stávající zástavby se nesmějí uplatňovat v krajinných panoramatech rušivě svou velikostí či barevností obvodového pláště a střešní krytiny (přípustné jsou definované neutrální barvy fasád a střešní krytiny).
- A.3.3.1.g Vznik nových stavebních dominant není přípustný.

A.3.3.2 Opatření k zabezpečení ochrany krajinné památkové zóny v území uplatňujícím se v krajinném kontextu rušivě (kategorie uX)

- A.3.3.2.a Nové stavby mimo stávající nejsou přípustné.
- A.3.3.2.b Stavební úpravy se v krajinném kontextu nesmějí uplatňovat rušivě svým tvarem či materiály a barevností obvodového pláště včetně střešní krytiny. Jsou přípustné takové práce, jejichž provedením se sníží nebo zcela odstraní hmotově rušivý účinek takových staveb.
- A.3.3.2.c Je přípustné odstranění staveb bez náhrady.

- A.3.3.2.d Je přípustná výsadba zeleně. Řešení zeleně musí odpovídat charakteru prostředí, přičemž nově vysazovaná zeleň ve své vzrostlé formě a výšce nesmí pohledově zcela zakrývat významné dominanty ani znaky historické kulturní krajiny. Druhovú skladbu stromové a keřové zeleně musí odpovídat druhům v oblasti obvyklým.

A.3.3.3 Opatření k zabezpečení ochrany krajinné památkové zóny týkajících se rušivých objektů (kategorie D)

- A.3.3.3.a Přístavby a nástavby jsou nepřipustné. Při stavebních úpravách nesmí dojít k podpoře nebo zintenzivnění rušivého účinku těchto staveb. Je možné odstranění staveb. Náhrada za vhodný objekt je přípustná
- A.3.3.3.b Stavební úpravy se v krajinném kontextu nesmějí uplatňovat rušivě svým tvarem a objemem, či materiálem nebo barevností obvodového pláště včetně střešní krytiny.
- A.3.3.3.c Odstranění objektů kategorie D v území bez náhrady je přípustné pouze na pozemcích, kde trvalým odstraněním nedojde k narušení historického půdorysného uspořádání sídla ve vztahu k urbanistickým hodnotám území.
- A.3.3.3.d Je přípustné umístění zeleně eliminující negativní účinek stavby. Druhovú skladbu stromové a keřové zeleně musí odpovídat druhům v oblasti obvyklým.

A.3.4. Zaniklé jevy

- A.3.4.a Obnova kompozičních vazeb znázorněných ve výkresu 3, je přípustná.
- A.3.4.b Obnova, doplnění či regenerace zaniklých, neúplných, poškozených či částečně zaniklých historických alejí a stromořadí v místech vyznačených ve výkresu 3, je přípustná. Pro obnovu musí být uplatněny místní druhy ovocných i neovocných dřevin odpovídající sortimentu stávajících historických alejí a stromořadí.
- A.3.4.c Obnova zaniklé stavby v poloze znázorněné ve výkresu 3 je přípustná. Architektonická podoba stavby vč. výšky, tvaru a hmoty musí respektovat měřítko a dobový kontext kompozice, jejíž byl součástí, přičemž lze akceptovat i novodobou architektonickou či uměleckou formu objektu, nesnižující kulturní hodnotu prostředí.

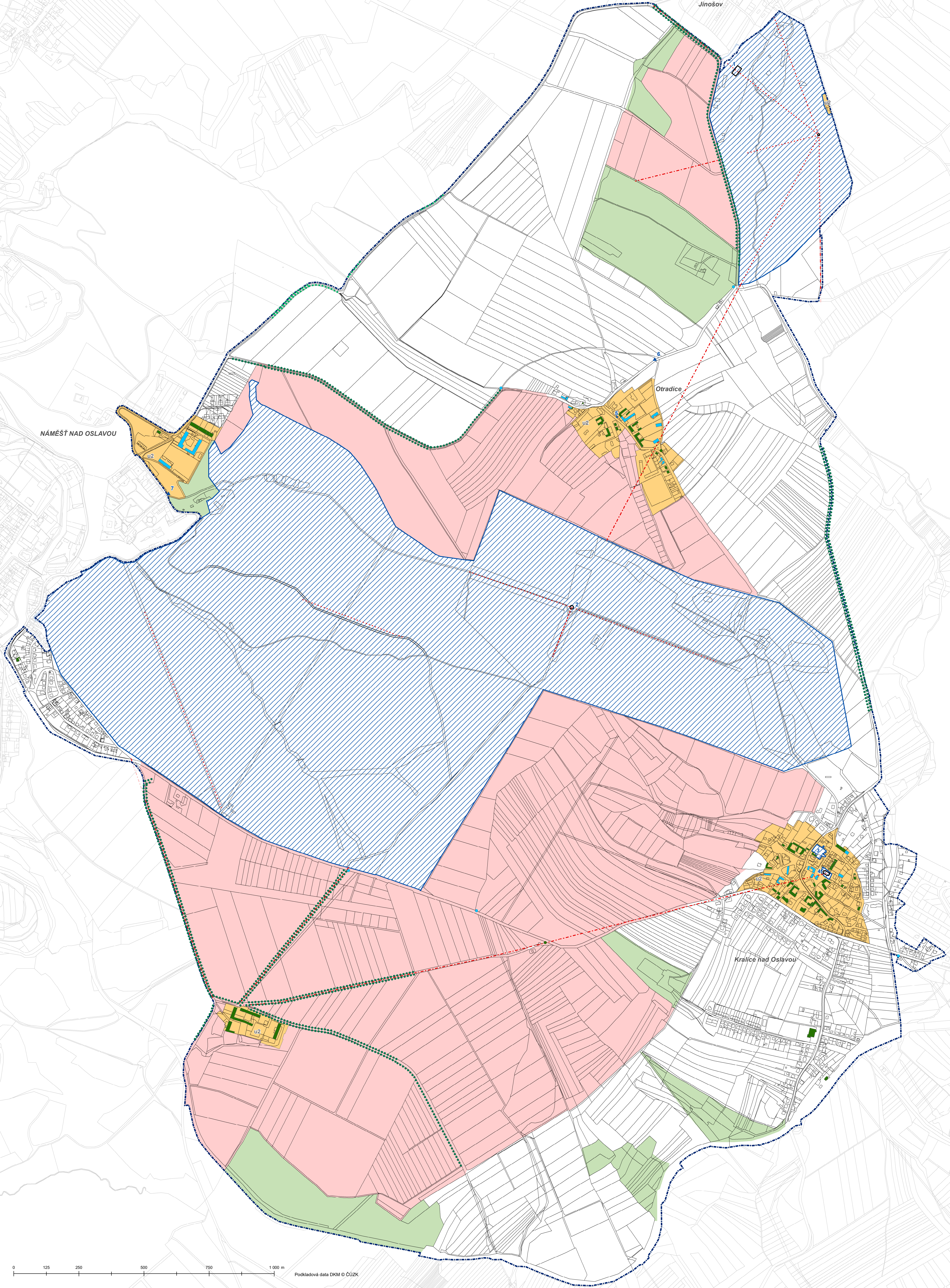

B. GRAFICKÁ ČÁST

Výkres č. 1, ve kterém jsou vyznačeny nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, urbanistické a krajinné hodnoty, architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb, významné dominanty a znaky historické kulturní krajiny nacházející se v památkové rezervaci nebo památkové zóně

Výkres č. 2 s označením nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové rezervaci nebo památkové zóně, u nichž je zcela nebo zčásti vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 zákona, s vyznačením rozsahu osvobození od této povinnosti

Výkres č. 3, ve kterém je vyznačen způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové rezervace nebo památkové zóny z hlediska státní památkové péče

VÝKRES 1

ve kterém jsou vyznačeny nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, urbanistické a krajinné hodnoty, architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb, významné dominanty a znaky historické kulturní krajiny nacházející se v památkové zóně

Legenda

Nemovité kulturní památky

- nemovitá kulturní památka (objekt)
- nemovitá kulturní památka (plocha)
- označení nemovité kulturní památky

Urbanistické a krajinné hodnoty

- území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u2)

Celé území KPZ je současně územím s výraznými krajinnými hodnotami (kategorie k1)

Znaky historické kulturní krajiny

- významné otevřené prostory
- významné porostní celky a prvky
- alej prostorově výrazná v krajině
- stromofauna prostorově výrazná v krajině
- alej prostorově méně výrazná v krajině
- stromofauna prostorově méně výrazná v krajině

Kompoziční vazby

- kompoziční vazby - dochované části
- kompoziční vazby - dochované části v ploše kulturní památky (plán ochrany se na ně nevztahuje)

Nemovitosti, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb nebo významnou dominantou

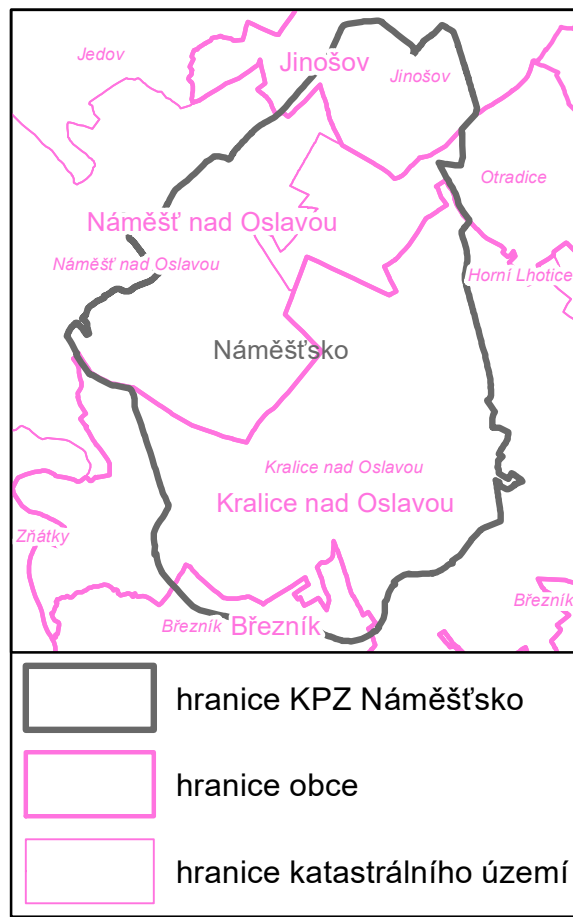
- architektonicky cenné stavby nebo soubory staveb, které nejsou kulturní památkou či národní kulturní památkou, ale nacházejí se v krajinné památkové zóně (kategorie A)
- urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, které nejsou kulturní památkou či národní kulturní památkou, ale nacházejí se v krajinné památkové zóně (kategorie U)

- významná dominanta

Hranice

- hranice krajinné památkové zóny Náměštsko

Nemovité kulturní památky		
Číslo	Název	Lokalita
1	zámeček	Jinošov
2	zbor s letohrádkem a střelnicí	Kralice nad Oslavou, Náměštsko nad Oslavou
3	zřícenina tvrze	Kralice nad Oslavou
4	kostel sv. Martina	Kralice nad Oslavou
5	zvonice se sochou sv. Jana Nepomuckého	Náměštsko nad Oslavou
6	kříž	Náměštsko nad Oslavou
7	socha sv. Jana Nepomuckého	Náměštsko nad Oslavou

PLÁN OCHRANY

KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY NÁMĚŠTSKO

Výkres

ve kterém jsou vyznačeny nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, urbanistické a krajinné hodnoty, architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb, významné dominanty a znaky historické kulturní krajiny nacházející se v památkové zóně

Objednatel:	Obec Kralice nad Oslavou Jinošovská 78, Kralice nad Oslavou	Pořizovatel:	Krajský úřad Kraje Vysočina Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu
-------------	---	--------------	--

Zpracovatel:	Ing. arch. Simona Vondráčková, Ph.D. Orténovo náměstí 1148/24, 170 00 Praha 7	
--------------	--	--

Autoři:
Ing. arch. Simona Vondráčková, Ph.D., Ing. arch. Karel Kuča,
Prof. Ing. arch. TILIC, Jiří Kopka, Ph.D., Doc. Ing. arch. Ivan Vorel, CSc.

VÝKRES 2

s označením nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové zóně, u nichž je zcela nebo zčásti vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 zákona, s vyznačením rozsahu osvobození od této povinnosti

Legenda

- hranice krajinné památkové zóny Náměštsko
- rušivé objekty (kategorie D)
- území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u2)
- území bez urbanistických hodnot (kategorie u0)
- území uplatňující se v krajinném kontextu rušivé (kategorie ux)
- území krajinné památkové zóny dotvářející prostorové vztahy a půdorysnou strukturu historické kulturní krajiny (kategorie k1b)

NÁMĚŠŤ NAD OSLAVOU

Otradice

Kralice nad Oslavou

0 125 250 500 750 1 000 m Podkladová data DKM © ČÚZK

PLÁN OCHRANY

KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY NÁMĚŠTSKO

Výkres č.2 s označením nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové zóně, u nichž je zcela nebo zčásti vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 zákona, s vyznačením rozsahu osvobození od této povinnosti

Objednatel:	Obec Kralice nad Oslavou Jinošská 78, Kralice nad Oslavou	Polizovatel:	Krajský úřad Kraje Vysočina Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu
-------------	---	--------------	--

Zpracovatel:	Ing. arch. Simona Vondráčková, Ph.D. Ortenovo náměstí 1148/24, 170 00 Praha 7	
--------------	--	--

Autoři:
Ing. arch. Simona Vondráčková, Ph.D., Ing. arch. Karel Kuča,
Prof. Ing. arch. TILIC, Jiri Kupka, Ph.D., Doc. Ing. arch. Ivan Vorel, CSc.

2023 M 1 : 5 000

II. ODŮVODNĚNÍ PLÁNU OCHRANY

Plán ochrany se vztahuje na nemovitosti, které nejsou nemovitou kulturní památkou nebo národní kulturní památkou, ležící na území krajinné památkové zóny, vymezeném následovně:

Hranice památkové zóny krajinného celku Náměštsko začíná na severozápadním okraji v Náměšti nad Oslavou v ohbí silnice (u lokality Nad zámek). Vede podél silnice směrem na severovýchod a dále na severozápad ke kraji lesa zv. Baba, mění směr na severovýchod a vede ke kótě 461 na křižovatku silnic Náměšť nad Oslavou – Jinošov. Pokračuje podél silnice severovýchodním směrem a před obcí Jinošov mění směr na jihovýchod a pokračuje dále podél ohradní zdi objektu zámku s parkem Schönwald. Pokračuje jižním směrem po cestě kolem bažantnice u zámku. Napojuje se na další cestu v lokalitě Na kopci a pokračuje západním směrem k silnici Jinošov – Kralice nad Oslavou. Podél této silnice směřuje k jihu k obci Kralice nad Oslavou. V místě křížení silnice s potokem vytékajícím z rybníka vede hranice krátce tímto potokem. Dále obchází obec Kralice nad Oslavou východně podél zastavěného okraje (mimo areál sloužící zemědělským činnostem). V místě křížení silnice Náměšť nad Oslavou – Rapotice s Jinošovským potokem pokračuje hranice korytem tohoto potoka až ke křížení s železniční tratí Brno – Třebíč. Dále pokračuje jižně pod obcí Kralice nad Oslavou západním směrem podél železniční trati. V bodě křížení železniční trati se silnicí Náměšť nad Oslavou – Březník přechází hranice na tuto silnici, kterou pokračuje směrem k Náměšti nad Oslavou, východně míjí Velkopolský dvůr s alejemi a lokalitu U hájenky. Pokračuje západním směrem a při křížení se silnicí Brno – Třebíč pokračuje podél této silnice, odbočuje na silnici, která východně míjí náměštskou oboru, zámek s parkem, a v lese Nad zámek se napojuje k výchozímu bodu.

C.1.

obecný popis kulturních hodnot památkové zóny (podle § 1, odst. 6, písm. a) Vyhlášky)

C.1.1 Historický vývoj uspořádání krajiny, jejích komponent a sídelní sítě

Vývoj území Krajinné památkové zóny Náměštsko je obšírně popsán v publikaci KUČA, K., KUČOVÁ, V., SALAŠOVÁ, A., VOREL, I., WEBER M. a kol. (2015): *Krajinné památkové zóny České republiky*, NPÚ Praha, ze které jsou do tohoto obecného popisu převzaty podstatné části. Tyto texty jsou uvedeny kurzívou.

KPZ Náměštsko je součástí velkého celku historické kulturní krajiny, která vznikala záměrnými krajinářskými úpravami ve vazbě na zámek v Náměšti nad Oslavou od 17. stol., aby pak byla dokoňována ve vazbě na jedinečné přírodní podmínky v romantickém duchu v 19. století.

Kulturní hodnoty krajiny v KPZ Náměštsko spočívají v dochované struktuře historické kulturní krajiny, ve které jsou čitelné stopy jednotlivých historických období a jsou zde přítomny stavební i vegetační prvky, jejich prostorové vztahy představují jednotlivé vrstvy historického vývoje. Cennost této krajiny spočívá v jedinečném souladu přírodních podmínek, zejména georeliéfu a vodotečí (hluboké údolí a kaňon Oslavy, údolí Chvojnice a Jinošovského potoka) a postupně přetvářené a komponované kulturní krajiny.

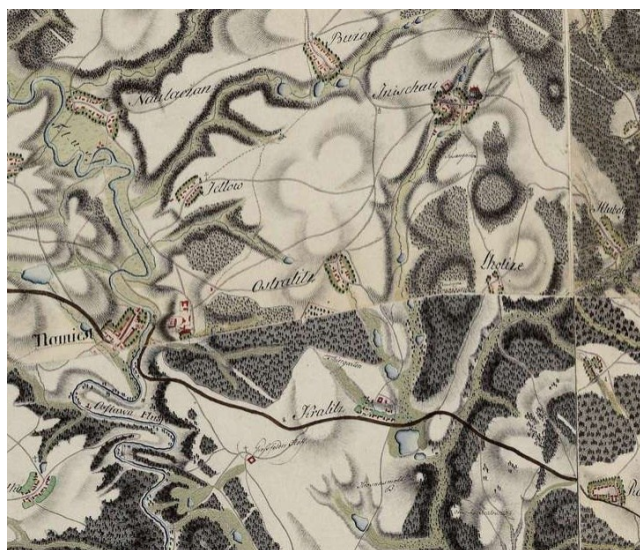
KPZ se rozkládá v mírně zvlněném segmentu krajiny, ohraničeném na západě hlubokým zářezem meandrujícího toku Oslavy a na východě pak koridorem potoka Chvojnice s pravostranným přítokem Jinošovského potoka. Zhruba středem takto vymezeného prostoru od severu k jihu klesá plochý hřbet, tvořený oblými výšinami. Jejich výšky se snižují od cca 490 m n. m. u Jinošova k cca 450 m n. m. u Kralic nad Oslavou. K západu se terén pozvolna svažuje až k terénní hraně hlubokého údolí Oslavy (výška terénní hrany nad dnem údolí cca 60–40 m). V prostoru obory se zařezávají do terénu drobné vodoteče, spojující se do levostranného přítoku Oslavy. K východu se terén poměrně prudce sklání do údolí Jinošovského potoka – pravostranného přítoku Chvojnice.

Historie dnešní podoby krajiny začíná vybudováním gotického hradu ve vysoké skalnaté poloze nad ohbím řeky Oslavy asi ve 2. pol. 13. stol. a zejména pak přestavbou hradu na renesanční úsek

v letech 1572-1579 za panství Žerotínů, které trvalo od roku 1563 do roku 1628. V letech 1628-1629 vlastnil Náměšťské panství Albrecht z Valdštejna a v prodejní smlouvě z roku 1628 se zmiňuje i **Kralická (Náměšťská) obora** (PK). K roku 1437 je doložen prodej „velkého lesa okolo hradu Náměšťského“ a lze tak předpokládat, že se již jednalo o dnešní oboru, která sloužila jako hradní lovecký revír (PK). Východiskem vývoje krajiny je tedy středověká vrstva kultivace krajiny s hradem v Náměšti s hradním loveckým revírem v místě pozdější obory, se sídlem Kralice (první pís. zmínka 1310) s kostelem (původně z 11. stol., gotický kostel ze 14. stol.) a tvrzí ze 14. stol., vsí Otradice (první pís. zmínka 1209) a vsí Jinošov (první pís. zmínka 1349 se dvěma tvrzemi a původně románským kostelem sv. Petra a Pavla. Toto rozložení sídel nad údolími vodotečí s lesním porostem uprostřed je základem pozdějších úprav krajiny.

Na Müllerově mapě – Morava z roku 1720 jsou vyznačeny hlavní body krajiny – zámek v Náměšti v dominantní poloze, sídla Kralice a Otradice a Velkopolský dvůr. Obora vyznačena na této mapě není. Objevuje se až na mapě 1. vojenského mapování z let 1764-1768. U Jinošova je na mapě 1. vojenského mapování značena bažantnice v místě pozdějšího parku. Renesanční vrstva vývoje krajiny v KPZ spočívá v přestavbě zámku za Jana staršího ze Žerotína v roce 1578 a v přetváření lesního porostu do podoby obory. O tom svědčí nejenom zmínka o oboře z roku 1628, ale též její členění průsekem, navazujícím na nárožní arkýř vzniklý při přestavbě zámku a na skutečnost, že tato osa končí na hranici obory a nemá vzdálenější vizuální cíl v krajině. Dalším počinem je renesanční přestavba tvrze v Jinošově v 16. stol. a renesanční přestavba tvrze v Kralicích v roce 1542. Z roku 1572 pochází první pís. zmínka o Kralickém (Velkopolském) mlýnu, který byl však vybudován zřejmě již ve 14. stol. pány z Kralic. Do renesančního období spadá i slavná historie panství spojená s činností Jednoty bratrské. Jan st. ze Žerotína poskytl bratřím svoji tvrz v Kralicích, aby si tam v roce 1578 přesunuli tiskárnu z Ivančic. Zde vznikly první tisky Bible Kralické (1579–1593, 1596 a 1613).

Obr. 1 Müllerova mapa – Morava (1720), mapový list 10 (<http://oldmaps.geolab.cz/>), I. Vojenské mapování – Markrabství Moravské, 1764-1768, II. vojenské mapování Moravia (1836–1842) (<https://maps.arcanum.com/>)

Barokní vrstva se odráží především ve výstavbě a přestavbách zámeckého areálu a v dalších úpravách obory a bažantnice, zobrazených na mapách I. a II. vojenského mapování. Východiskem barokního stavu krajiny v KPZ je v druhé pol. 18. stol. obora s bažantnicí s prostorovými vazbami na zámek, ves Kralice s tvrzí a gotickým kostelem sv. Martina, ves Otradice, Velkopolský dvůr a bažantnice v Jinošově.

Na mapě I. vojenského mapování je poměrně nepřesně naznačen průsek či louka v lesním porostu, směřující k východu s osovou vazbou na zámek. Na mapě II. vojenského mapování je již detailně zobrazena obora s navazující bažantnicí. Mapa zachycuje stav s klasicistním letohrádkem v bažantnici, ale v oboře je patrné uspořádání barokních os, směřujících k nároží budovy zámku. Jedná se o trojzubec, jehož střední osa vychází z původního průseku směřujícího k jihovýchodu k nároží obory – zde již částečně nahrazená protáhlými loukami v údolí potoka. Severní osa směřuje průsekem k východu a pak navazuje linií jižního okraje bažantnice. Jižní osa směřuje k hájovně, ležící i ohradní zdi obory. Tento trojzubec, vycházející z těžiště panství – zámku – prostorově členil oboru, avšak (možná vlivem terénu) neměl další širší krajinné vazby. Geometrie obory nebyla v této době vázána na starý panský Velkopolský dvůr, zmiňovaný v roce 1629, který ležel uprostřed komplexu dominikální půdy (Grossfeld an der Oslawa) – velkých i menších ploch orné půdy, a lesů, dosahujícího až k Oslavě a k Velkopolskému mlýnu. Od dvora se rozbíhají polní cesty, směřující k Náměšti, ke Kralicím, k mlýnu a ke vsi Březník. Na rozdíl od velkoplošného členění dominikální půdy byly Kralice obklopeny maloplošnou strukturou pozemků rustikální půdy.

Významně se v utváření krajiny projeví krajinářské úpravy, prováděné Jindřichem Vilémem Haugwitzem (*1770, †1842) od konce 18. stol. a pak zejména ve 20. a 30. letech 19. stol., kterými byla krajina Náměšťska přetvořena do podoby komponované krajiny s romantickými prvky a s klasicistními prostorovými vazbami. Pozornost byla věnována Náměšťské (Kralické) oboře a bažantnici. *Obora měla za Haugwitzů výslednou velikost (290 ha) a členila se na daňčí část (240 ha) a menší východní část pro srnčí zvěř a bažanty (50 ha). Vstupy do obory zajišťovaly čtyři dřevěné brány se stříškami pokrytými šindelovou krytinou a tři branky: Velkopolská, Černá a Otradická. Na I. vojenském mapování není žádné členění obory cestami zakresleno. Teprve na mapě stabilního katastru jsou dobře patrné tři radiální průseky vycházející pravděpodobně z jihovýchodního arkýře nejvyššího patra zámku.¹ Pozorovatel mohl nejnižším průsekem dohlédnout na budovu hájovny Obora, stojící u oborní zdi na jižním okraji obory, dalším průsekem v údolí potoka až k jihovýchodnímu okraji obory a třetí, východní průsek pokračoval v prodloužení oborní zdi směrem k rybníku Pivovárku u Kralic. Tato soustava má přinejmenším barokní původ. Východní část obory (bažantnice) byla rozčleněna pravoúhlým křížem alejí s klasicistním altánem (Lusthaus) postaveným nákladem Jindřicha Viléma Haugwice před rokem 1825. Hlavní podélná alej opticky pokračovala i v lese Habřina východně od Kralic (mimo KPZ) a podle mapy náměšťského panství z roku 1756 od Franze Lauera pokračovala ještě několik kilometrů východně až k historické hranici náměšťského panství, do místa severně od vsi Rapotice. Krajinářské úpravy daly oboře téměř parkový charakter s kaskádami rybníčků v severní úžlabině. Na severovýchodním okraji obory se nachází hájovna Bažantnice. Obvod obory činí 9 km, z toho 5,5 km tvoří zeď.^{2,3}*

Další osy klasicistního původu, které navazovaly na původní trojzubec os, jsou vedeny průseky a pokračují vizuálními vazbami do krajiny. Hlavní příčná osa směřuje k severovýchodu na dnes již zaniklý Obelisk, zobrazený na mapě 2. voj. mapování a tím prostorově i symbolicky připojuje kompozici obory na areál zámku Schönwald. Bažantnice je členěna křížem os s klasicistním altánem. Podélné – východo-západní osa – směřuje k hájovně a za údolím pak do průseku v lese Habřina. Vznikla tak nová soustava vizuálních i symbolických geometrických vazeb.

Vedle úprav obory a bažantnice byla největší pozornost soustředěna do Jinošova. Zde vznikl areál s významnými architektonicko-krajinářskými hodnotami a s množstvím cenných staveb. Tento areál je prostorovými osami navázán nejenom na oboru, ale také na klasicistní objekty – Schönwald – Lusthaus – Heinrichslust (i mimo KPZ). Jedná se o **Schönwaldský park** – zámecký park v Jinošově, *Pod vsí existovala v údolí Jinošovského potoka velká ohrazená bažantnice, v níž mapa panství z roku 1756 i I. vojenské mapování z let 1764–1768 zachytily budovu, která byla později stržena. Jindřich Vilém Haugwitz zde dal v letech 1795–1798 u příležitosti svého sňatku s hraběnkou Sofií Friesovou postavit jednopatrový zámek Schönwald, navržený pravděpodobně brněnským stavitelem Janem Amonem.⁴ Koncepce parku byla jistě ovlivněna sentimentální zahradou u Friesovského zámku v Bad Vöslau u*

¹ Buš, M. (2003).

² Tuma, D. (2012).

³ Dohnalová, B. – Flekalová, M. (2015)

⁴ Kroupa, J. (1990–1992), Konečný, M. (2007).

Vídně a jistě též klasicistním liechtensteinským parkem u zámku v Lednici, zejména kompozici Hvězdy (Haugwitzové byli s Liechtensteiny v úzkém kontaktu). Zámek Schönwald, situovaný na severozápadním okraji parku, se svým jihovýchodním průčelím obracel ke hrázi rybníka Březiny a k nejvyššímu bodu parku, kde byl postaven sloupový válcový pavilon typu monopteros, nazývaný Silvanův chrám. Od tohoto akcentu byla – tak jako v Lednici – vytyčena sedmipaprscitá soustava průseků (pravidelnost záměrně narušovala absence osmého průseku v pokračování hlavní osy od zámku). Sedm paprsků zachycuje podrobný Kornhäuselův plán parku z doby po roce 1828, zatímco mapa stabilního katastru z roku 1825 obsahuje pouze průseky západně od obvodové cesty (na II. vojenském mapování z let 1836–1840 je průseků sedm). Již v této etapě park pravděpodobně doplňovaly další sentimentální stavby (zakreslené na Kornhäuselově plánu), jako dřevěná voliéra v podobě čínské pagody, dřevěná chýše, četná loubí, dřevěné molo na rybníku a nově vytvořené kaskády na potoce.

Těsně před rokem 1823 angažoval Jindřich Vilém Haugwitz slavného vídeňského architekta Josefa Kornhäusela kvůli projektu rodové hrobky v Náměšti, která byla dokončena v roce 1826. Kornhäuselovi byla svěřena i přestavba zámku a parku Schönwald, kde od roku 1825 vyrůstaly nový Dianin chrám (Rast-Pavillon, na východním břehu rybníka), Apollónův chrám (Musictempel, jižně od rybníka) s dominantním motivem lyry s nedalekým vinným sklepem a pravděpodobně i další drobné stavby.

Obr. 2 II. Vojenské mapování, 1836-1842 (<https://maps.arcanum.com/>), Císařské povinné otisky stabilního katastru 1:2880 – Morava a Slezsko, 1825 (<https://ags.cuzk.cz/archiv/>)

Ve výsledné podobě parku mířily průhledy od Silvanova chrámu k bližším či vzdálenějším cílům. Hlavní severozápadní osa směřovala na zámek a v podobě přímé příjezdové aleje až ke kříži na cestě z Náměště do Jinošova. Severní osa mířila přes kříž ke kapli Panny Marie pod Křibem, později regotizované, a symbolicky dále k Jinošovu – ke kostelu sv. Petra a Pavla. Severovýchodní paprsek vedl k bývalé ptáčnici, východní k zaniklému kříži, jižní k bráně parku a dále ke kostelu sv. Martina v Kralicích, jihozápadní přes vstupní bránu a ves Otradice k letohrádku Lusthaus v Náměšťské oboře. Velmi významný byl průhled západním směrem, mířící krátkým příčným (dnes již zarostlým) průsekem přetínajícím roh lesa severně od Otradic na rovněž již zaniklý Obelisk, zakreslený na II. vojenském mapování (v roce 1825 ještě neexistoval). K Obelisku ale směřovala i hlavní příčná osa Náměšťské obory, přetínající ji od jihu (od hájovny Obora) k severu. Na Obelisk mířila také podružná příčná osa v linii oddělující daňčí oboru od bažantnice⁵. Areál schönwaldského parku je prostorovými osami provázán s Náměšťskou (Kralickou) oborou a dlouhou prostorovou osou (více jak 8 km) nejenom s Lustausem, ale také se zámekem Heninrichslust v jižní části komponované krajiny Náměšťska (mimo KPZ) a s k jihozápadu pokračující Haugwitzovou a dále k jihu pak Prostřední alejí.

⁵ Dohnalová, B. – Flekalová, M. (2015)

Krajinářsky velmi atraktivní partií je **soustava alejí kolem Velkopolského dvora** – napojení Velkopolského dvora alejemi na Náměšťskou (Kralickou) oboru a na Kralice. Zatímco v první polovině 19. stol. nejsou v mapě II. voj. mapování aleje značeny, na mapě II. vojenského mapování z druhé poloviny 19. stol. je již vyznačena alej podél cesty na Náměšť, na Kralice a na Březník. Teprve ve stavu, mapovaném k roku 1909 se objevuje i nová cesta s alejí, směřující k oboře a krátká alej při cestě směřující k Velkopolskému mlýnu. Aleje jsou v současné době tvořeny různými okrasnými dřevinami, přičemž tzv., Severní alej (směřující k oboře) je tvořena duby a jírovci a Severovýchodní (směřující na Kralice) jírovcem. V ostatních alejích se nacházejí javory, jilmy, lípy a jírovce, v malé míře trnovníky a jeřáby⁶. Partie krajiny kolem Velkopolského dvora s kontrastem otevřených ploch polí, alejí okrasných dřevin a okraje mohutných porostů obory ohraničené kamennou ohradní zdí představuje cenné scénérie novodobých krajinářských úprav, dotvářejících starší krajinářskou kompozici.

Obr. 3 Velkopolský důr bez vyznačených alejí na mapě II. vojenského mapování (1839-1842), s vyznačenými alejemi na mapě III. vojenského mapování (1869-1876) (<https://maps.arcanum.com/>) a s pěti alejemi (na Náměšť, k oboře, ke Kralicím, k Březníku a k Velkopolskému mlýnu – zakres z roku 1909 ve Speciální mapě III. vojenského mapování (<https://ags.cuzk.cz/archiv/>))

Obraz krajiny – v otevřenějších částech i v drobných detailech – oživují drobné prvky **sakrální architektury**, které zde vznikaly od 18. stol. a po počátek 20. stol. Jedná se o drobné sakrální stavby na křižovatkách, na hranicích katastrů, na pohledových horizontech či při cestách, kde plní významnou orientační funkci. Výklenková kaplička z období před rokem 1783 je významným orientačním bodem u silnice z Kralic do Náměště nad Oslavou, lemované ve dvou úsecích stromořadími. Kamenný kříž s výklenkem pro sochu daly v roce 1908 postavit hraběnky Leopoldina Podstatská-Liechtensteinová, Marie Mitrovská a Žofie Haugwitzová *za záchranu svých manželů* (nápís na kříži) na konci severní aleje od Velkopolského dvora, u silnice z Kralic do Náměště nad Oslavou. Další drobnou památkou je například kříž z roku 1847 severně od Otradic.

Komponovaná krajina, ležící v KPZ je však součástí **širší krajinné kompozice**, navazující jižně směrem ke krajinnému předělu hlubokého kaňonu Oslavy a k navazujícímu lesnímu komplexu

⁶ <http://www.dedictvivysociny.cz/priroda/>

Doubrava. Tato jižní část i její návaznosti na severní část jsou podrobně popsány v publikaci (Haugwitz, 2013): *Po dokončení Schönwaldu se Jindřich Vilém Haugwitz zaměřil na jižní část panství (mimo KPZ), zasvěcenou lovu. Na Vlčím kopci, při okraji ostrožny jižně nad ústím potoka Kotlíku do Oslavy, asi již dříve existoval dřevěný lovecký srub, při kterém byly v roce 1825 postaveny zděné stáje. V letech 1829–1830 zde pak vyrostl lovecký zámek Heinrichslust, projektovaný pravděpodobně také Josefem Kornhäuselem a využívaný při podzemních honech. Na Zeleném kopci a současně triangulačním bodě (515,5 m n. m.) jižně odtud byla v roce 1831 postavena 40 m vysoká klasicistní signální věž zvaná Babylon, která je nejstarší kamennou rozhlednou na Moravě, z níž bylo možno dohlédnout až na Vídeň a předhůří Alp (roku 1866 byla o patro snížena).*⁷

Polesí Doubrava mezi oběma stavbami bylo nejpozději od 60. let 18. století rozčleněno soustavou tří dlouhých severojižních průseků či alejí a řadou průseků příčných. Heinrichslust i Babylon se vážou na prostřední z nich, který od silnice Popůvky–Kladeruby doprovází působivá lesní Haugwitzova alej. Polesí Doubrava je pozoruhodné rovněž tím, že západo-východní průseky jsou na obou koncích doplněny hájovnou nebo dvorem. Některé existovaly již v 1. polovině 19. století, jiné nově vznikly až v 2. polovině 19. století. Nejjižnější dvojici tvořily dnes již zaniklá Kramolínská hájovna a Krčálova hájovna (zde byl průsek zrušen a komunikace přeložena na novou silnici vyhýbající se vrcholu Zeleného kopce, kdysi i fyzicky propojené přímým lesním průsekem. Severněji se doplňovaly Sedlecký dvůr se dvěma Sedleckými myslivnami a Kladerubský dvůr; silnice je dodnes spojuje. Nejsevernější dvojici tvoří hájovna Pálovce u Březníku spolu s Bokovou hájovnou pod Holým kopcem u Sedlce; mezi nimi nikdy spojnice neexistovala, protože je odděluje údolí Oslavy. Tyto dvojice hospodářských staveb dokládají promyšlenou organizaci zemědělsky a lesnický využívaného krajinného prostoru panství Haugwitzů v 19. století.

Do krajiny mezi zámečkem Heinrichslust a zámek v Náměšti byly promyšleně vloženy další stavby a objekty, které souvisely s lovem a vycházkami panstva. Vyhlídkový altán Gloriet, Vápenice, Čertův můstek či pomníček fořta Karla Czepla byly situovány na lesních cestách v údolí a na navazujících plošinách. Zvláště zajímavá je Vápenice, skrytá v příkrém svahu rokle klesající z polohy Pálovce do údolí Oslavy jihozápadně od Březníku a východně od Heinrichslustu. Sloužila při honech k přespání, ustájení koní a uskladnění a úpravě ulovené zvěře. Uvnitř byla konstrukce, na které byla po honu pověšena střelená a vyvržená zvěř na vychladnutí. Vysoké vstupy umožňovaly projetí jezdce na koni. Jako stavební materiál byl použit lámaný krystalický vápenec, který dal stavbě její název. Ze stavby se dochovaly obvodové zdi. Romanticky vedená soukromá vycházková Annina cesta spojující zámeček Heinrichslust a zámek v Náměšti nad Oslavou také nabízela výhledy na zříceniny hradu Lamberka a Nového hradu v zákrutech údolí Oslavy.⁸

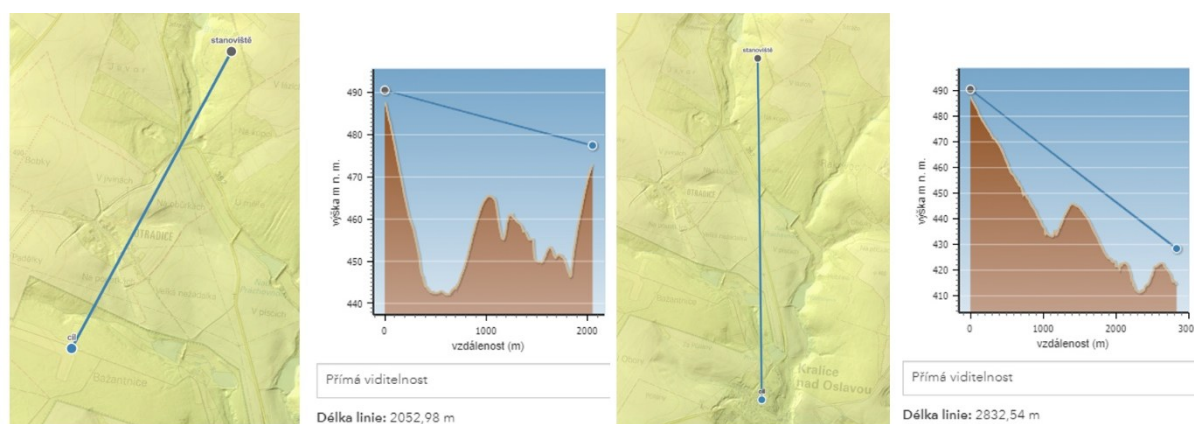
Lesní a lovecká krajina Doubravy s ústředními body Zeleného kopce s rozhlednou Babylon a loveckého zámečku Heinrichslust navazuje západně i východně na zemědělsky využívanou krajinu s příčným osovým propojením Sedleckého a Kladerubského dvora.

Dramatický zářez údolí Oslavy s Glorietem a zříceninami hradů a podivuhodný kaňon Dlouhá Oslava se staly součástí komponované krajiny a vytváří jedinečný krajinný předěl a zároveň propojení mezi severní a jižní částí kompozice. Zatímco prostorové osy, propojující jižní a severní část jsou vyjádřeny alejemi v lesních porostech (Černá alej, Haugwitzova alej, Mančalovská alej), faktické propojení obou částí přes kaňon Oslavy tvoří romantická Annina cesta s někdejšími vyhlídkami.

Součástí krajinných hodnot je i soustava **kompozičních vazeb**, které jsou zmiňovány v předchozím textu. Ve výrokové části jsou tyto osy, vazby a vztahy označovány jednotně slovním spojením „kompoziční vazba“. Jedná se především o vizuální osy, které zprostředkují vizuální vazbu mezi objekty. Mohou to být rovněž průhledy krajinou z významných míst na pohledové cíle. V krajině Náměštska hrají přímé vizuální vazby mezi objekty (významnými body komponované krajiny) velkou roli, a to navzdory současnému stavu, kdy je viditelnost omezena nebo dokonce znemožněna zarůstáním průseků. Jedná se o vizuální vazby Silvanova chrámu a letohrádku Lusthaus, Silvanova chrámu a kostela sv. Martina, Silvanova chrámu a bývalého obelisku, letohrádku Lusthaus a loveckého zámečku Heinrichslust a letohrádku Lusthaus a rozhledny Babylon. Všechny tyto vazby využívají polohy staveb na vyvýšených místech krajiny a z hlediska terénního reliéfu umožňují přímou viditelnost, jak ukazují následující diagramy.

⁷ Haugwitz-El Kalak, J. [ed.] (2013), Sedlák, J. (1973), Pacáková-Hošťálková, B. – Petrů, J. – Riedl, D. – Svoboda, A. M. (2004).

⁸ Pacáková-Hošťálková, B. – Petrů, J. – Riedl, D. – Svoboda, A. M. (2004).

Obr. 4 Vizuální osa Silvanův chrám – Lusthaus, vizuální osa Silvanův chrám – kostel sv. Martina⁹

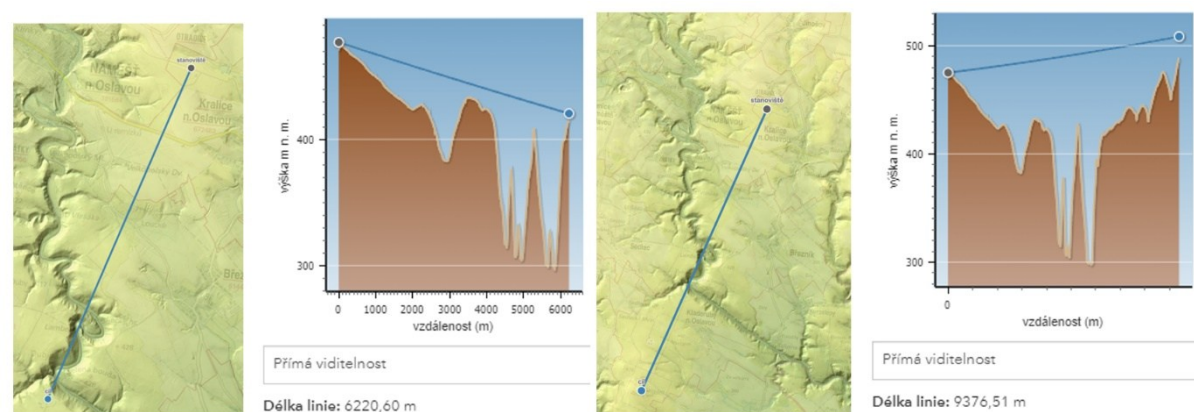
Vizuální spojení Silvanova chrámu v Schönwaldském parku s letohrádkem Lusthaus v Kralické bažantnici je možné za předpokladu obnovení průseku podél cesty v Schönwaldském parku. Vizuální osa využívá vysokých poloh obou objektů – jak v rámci parku, tak i v rámci bažantnice.

Vizuální propojení Silvanova chrámu s kostelem sv. Martina v Kralicích nad Oslavou je reálné za předpokladu obnovy průseku podél této osy v Schönwaldském parku. I když kostel je umístěn v menší nadmořské výšce, terénní reliéf umožňuje vzájemnou viditelnost obou objektů

Obr. 5 Vizuální osa Sylvánův chrám – (zaniklý) Obelisk

Vizuální propojení těžiště parku – Silvanova chrámu s někdejší obeliskem představovalo v minulosti jednu část prostorového napojení Schönwaldského parku na Kralickou oboru. Nezbytný však byl v minulosti krátký průsek v lesním porostu, který dnes již zanikl stejně jako Obelisk.

Obr. 6 Vizuální osa Lusthaus – zámek Heinrichslust, vizuální osa Lusthaus – rozhledna Babylon

⁹ Diagramy jsou vytvořeny v nástroji „Linie viditelnosti“ (<https://ags.cuzk.cz/>) nad modelem terénu DMR 5G. Tento model nezobrazuje stavby ani vegetaci.

Vizuální spojení letohrádku Lusthaus s loveckým zámekem Heinrichslust v jižní části Náměštska (mimo území KPZ) představuje spolu s vazbou na Babylon zásadní vazbu mezi loveckými objekty severní a jižní části komponované krajiny.

Vizuální spojení letohrádku Lusthaus s rozhlednou Bybylon tvoří linii, prakticky paralelní s předchozí vizuální osou a potvrzuje význam propojení severní a jižní části komponované krajiny, stejně jako propojení s dominantou zámku v pohledech z jižní části.

Dalším druhem kompozičních vazeb, které se v KPZ Náměštsko vyskytují a vytvářejí kulturní hodnoty krajiny, jsou prostorové vazby mezi objekty – prostorové osy bez reálné vizuální vazby, které vnášejí do krajiny kompoziční řád a symbolické významy. Na území KPZ se jedná především o dvě paralelní osy – prostorové vazby v osách Černé a Mančalovské aleje. Ty jsou prodloužením os průseků (alejí) v lese Doubrava v jižní části Náměštska – západně ležící Černá alej v prodloužení jako virtuální osa odbíhá k ohradní zdi Kralické obory a odtud se zalamuje a průsekem prochází k letohrádku Lusthaus. Východně ležící Mančalovská alej směřuje k severu a prochází poblíž Kralické obory křižovatkou silnice I/23 a Severovýchodní aleje u Velkopolského dvora (místo je zvýrazněno křížkem) a dobíhá prakticky kolmo k východo-západní ose bažantnice.

Svébytnost krajinných kompozice severní a jižní části panství je dána nejenom vlivem krajinného předělu údolí Oslavy, ale také odlišným vývojem. Oproti jižní části, komponované v lesních porostech, navazovaly kompoziční záměry v severní části na oboru s bažantnicí vázanými na zámek v Náměšti a na bažantnici v Jinošově. Kompozice krajiny byla sjednocena Jindřichem Vilémem Haugwitzem ve 20. a 30. letech 19. stol. soustavou klasicistních staveb a romantických prvků.

Komponovaná historická kulturní krajina (HiKK) v KPZ je tvořena tzv. „plošnými částmi HiKK“¹⁰ – Náměštskou (Kralickou) oborou s bažantnicí, krajinářským parkem Schönwald – obojí s plochami rybníků. Dále se jedná o tzv. „vegetační linie a bodové části HiKK“ – zejména aleje a stromořadí, „stavební liniové části HiKK“ – historické silnice a cesty, ohradní zdi, „stavby architektonicky cenné nebo historicky významné a jejich soubory, významné stavební dominanty“ a v neposlední řadě „znaky prostorových vztahů a identity“, tkvící v poloze (konfiguraci) jednotlivých komponent a v liniích prostorových os – vizuálních os nebo os, vyjadřujících kompoziční vztahy a vazby. Celé území je tak součástí území s výraznými krajinnými hodnotami.

C.1.2 Současný stav krajinné památkové zóny z hlediska kulturních hodnot

Plán ochrany vymezuje kulturní hodnoty, které jsou součástí grafické části výkresu 1. Kulturní hodnoty krajinné památkové zóny Náměštsko jsou tvořeny:

- nemovitými kulturními památkami včetně jejich ochranných pásem,
- urbanistickými a krajinnými hodnotami (kategorie u2 a k1)
- znaky historické kulturní krajiny (aleje, stromořadí, významné otevřené prostory, významné porostní celky) včetně kompozičních vazeb,
- Nemovitostmi, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem (kategorie A a kategorie U),
- významnými dominantami.

V současném stavu krajiny v KPZ jsou patrné základní plošné i liniové součásti krajinářské kompozice – Náměštská (Kralická) obora s bažantnicí, zámecký park v Jinošově u zámku Schönwald, některé plochy lesních porostů, aleje a stromořadí. Základní prostorová struktura krajiny je tudíž stabilizovaná, na čemž se podílí i charakter zástavby historických sídel – zejména Otradic a cenné historické části zástavby Kralic nad Oslavou s dominantou kostela sv. Martina.

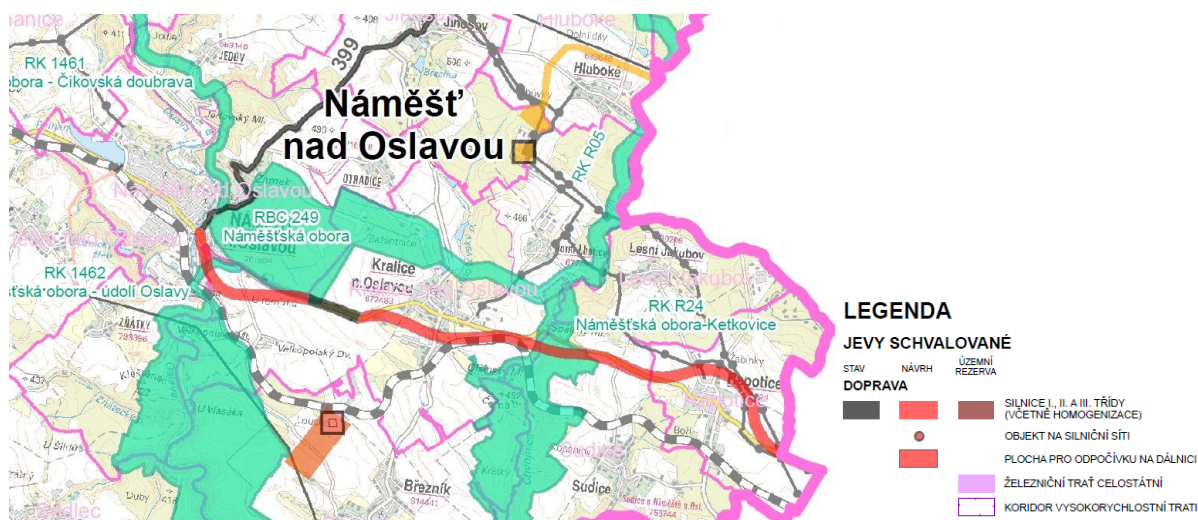
Zachování cenné historické struktury krajiny, nesoucí kulturní hodnoty, je podpořeno zahrnutím Kralické obory mezi Evropsky významné lokality (EVL) a zároveň vyhlášením PP Náměštská obora. Obora a bažantnice je též regionálním biocentrem ÚSES. Současně se jedná o nemovitou kulturní památku, kterou je rovněž zámecký park v Jinošově (Schönwaldský). Překryv více ochranných režimů je sice zárukou zachování této ústřední plochy krajiny KPZ, zároveň však může přinést problémy při plánování a uskutečňování regeneračních a obnovných zásahů, které by měly přinést obnovu prostorové struktury a zlepšení stavu porostů. Podobnou výhodu i riziko při rozhodování o obnově nese vyhlášení prostorově významných alejí u Velkopolského dvora za památné stromy podle zákona o ochraně přírody a krajiny.

¹⁰ Kučová, V. – Dostálek, J. – Ehrlich, M. – Kuča, K. – Pacáková, B. (2014)

Součástí krajinné památkové zóny Náměštsko jsou plošně rozsáhlé areály nemovitých kulturních památek (zejména Kralická obora a Jinošovský park). Většina kulturních hodnot na území krajinné památkové zóny je zachována. Některé znaky historické kulturní krajiny jsou zaniklé nebo pouze částečně dochované (aleje a stromořadí, kompoziční vazby, obelisk).

V Zásadách územního rozvoje¹¹ je v rámci Výkresu ploch a koridorů nadmístního významu označena Kralická obora jako součást skladebného systému ÚSES (RBC 249 Náměštská obora), jihozápadně na něho navazuje regionální biokoridor RK 1462 Náměštská obora – Údolí Oslavy, který prochází při západní hranici KPZ, východně na Kralickou oboru navazuje regionální biokoridor RK R24 Náměštská obora – Ketkovice, který prochází na severní hranici zastavěného území Kralic nad Oslavou. Zároveň je navržena nová silnice I. třídy (včetně homogenizace) na komunikaci I/23, která vybočuje ze stávající trasy jižně od obory při vyústění z Náměšti nad Oslavou a protíná lipové aleje vedoucí z Velkopolského dvora, což může vést k významnému narušení kulturních hodnot a kompozice krajinné památkové zóny.

Obr. 7 Výřez z výkresu ploch a koridorů, včetně územního systému ekologické stability, Zásady územního rozvoje Kraje Vysočina, Úplné znění po vydání Aktualizací č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Územně analytické podklady ORP Náměšť nad Oslavou¹² uvádějí v hodnotách komponovanou krajinu v hranicích KPZ, významnou stavební dominantu místního významu v Otradicích, vymezení architektonicky cenného souboru v Kralicích nad Oslavou, historicky významné stavby a v Jinošovském parku významnou stavební dominantu regionálního významu (zámek) a místo dálkových výhledů. V hodnotách však nejsou zachyceny další prostorově významné body krajiny (např. Lusthaus) a ani významné kompoziční vazby v krajině, které jsou charakteristické pro krajinnou památkovou zónu Náměštsko (významná zeleň je v ÚAP vymezena, ať solitérní, tak aleje), ale není ve výkresu hodnot vyznačena na území KPZ Náměštsko). I když bude o eventuelních zásazích do krajiny KPZ rozhodováno v příslušných řízeních, tyto cenné informace chybí v datech ÚAP. Ve výkresu limitů je vyznačena hranice KPZ i nemovité kulturní památky. Aleje u Velkopolského dvora jsou vyznačena jako aleje památných stromů.

Na území krajinné památkové zóny Náměštsko jsou vydány tyto územně plánovací dokumentace obcí:

Obec	ÚPD	Účinnost
Náměšť nad Oslavou	Úplné znění Územního plánu Náměšť nad Oslavou po Změně č. 2	29.3.2023
Kralice nad Oslavou	Územní plán Kralice nad Oslavou	28.11.2016
Jinošov	Územní plán Jinošov	2.10.2008
Březník	Územní plán Březník ve znění Změny č. 1	28.12.2011

¹¹ Úplné znění po Aktualizacích č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 8 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina, datum účinnosti 20.10.2021

¹² 5. úplná aktualizace ÚAP ORP Náměšť nad Oslavou (Urbanistické středisko Brno, 2020)

V územním plánu obce Náměšť nad Oslavou je navrhován úměrný rozvoj sídla Otradice, kde jsou navrhovány plochy bydlení v severní části obce při komunikaci včetně navržené plochy změny v krajině v kontaktu s nezastavěným územím pro zeleň soukromou a vyhrazenou. Krajina je stabilizovaná, odpovídá současnému stavu. Je navržena homogenizace tahu II/399, kde jsou navrženy podmínky využití mimo jiné zachování minimálně jednostranné aleje vzrostlých dřevin a zajištění výsadby dřevin nových.

V obci Kralice nad Oslavou je v rámci ÚPD převzat koridor homogenizace silnice I/23 z územně plánovací dokumentace kraje, je vyznačena v krajině stávající i navrhovaná krajinná, liniová, izolační a doprovodná zeleň, která odpovídá současnému stavu (včetně nové výsadby mezi Kralickou oborou a zástavbou Kralic nad Oslavou). Zastavitelné plochy obce jsou v řešeném území malého rozsahu, v kontaktu se zastavěným územím. Největším zásahem do znaků a hodnot historické kulturní krajiny je zmiňovaný koridor silnice I/23, který se dostává do cenných partií kompozice otevřených prostorů s alejemi kolem Velkopolského dvora (území s výraznými krajinnými hodnotami) a v rámci zastavěného území Kralic je veden ve variantním řešení mezi jednotlivými oddělenými částmi zástavby na jihu území, kde koridor částečně zasahuje do významného porostního celku – sadu. Zároveň je navržena zastavitelná plocha v kontaktu s územím uplatňujícím se krajinném kontextu rušivě (uX), což může vést ke gradaci negativního účinku.

V rámci správního území obce Jinošov nejsou na území krajinné památkové zóny vymezeny zastavitelné plochy, jsou navrženy plochy změn v krajině, z nichž některé byly již realizovány (lokální biokoridor k doplnění západně od Schönwaldského parku). V ÚPD jsou vyznačeny hodnoty, které jsou součástí ÚAP ORP Náměšť nad Oslavou.

Správní území Březník zasahuje do řešeného území pouze svou severní částí. Je navržena alej podél cesty s jihovýchodní alejí od Velkopolského dvora na severní hranici zastavěného území sídla Březník, lesní porost kolem železniční tratě je zahrnut do stabilizovaného území.

Problémem při ochraně kulturních hodnot krajiny může být *překrývání a narušování kompozičních vazeb, zarůstání vyhlídek a pohledových propojení, vizuální impakt v blízkosti kompozičně významných objektů i změna funkce staveb fixujících kompozici a s tím související proměny jejich vzhledu či okolí, a tedy narušování logiky kompozice*¹³. Jako problém lze tedy považovat návrh silnice I/23, která ve své variantě obchvatu přetíná poledové osy a cesty doprovázené alejemi (památné stromy). V navazujících povolovacích procesech je nutné zajistit minimalizaci narušení stávajících hodnot krajinné památkové zóny vyznačené ve výkrese 1.

V takto cenné krajině je nutno věnovat další pozornost obnově a stálé údržbě architektonicky velmi hodnotného krajinářského parku u zámku Schönwald v Jinošově – a to jak porostům, tak i cestám a průhledům a další údržbě jednotlivých opravených objektů. To se týká ještě více Kralické obory. *Třebaže byla oboře i parku věnována v poslední době značná péče, je žádoucí pokračovat v jejich obnově do podoby odpovídající přibližně polovině 19. století, s důrazem na dochované i zaniklé kompoziční a pohledové vztahy*¹⁴.

Krajinná památková zóna zahrnuje jenom severní část Náměštska, přičemž významné kulturní hodnoty jsou přítomny i v jižní části se zámečkem Heinrichslust, rozhlednou Babylon a dalšími znaky, a navíc jsou obě části vzájemně kompozičně propojeny. *Tato lesní a lovecká krajina s romanticky trasovanými cestami a drobnými objekty tvoří významovou protiváhu zemědělské a lovecké krajiny blízkého okolí Náměštska a múzám a umění zasvěceného areálu zámku Schönwald. Bez ní je myšlenka propojení světa práce se světem ušlechtilého rozptýlení neúplná*¹⁵.

¹³ Dohnalová, B. – Flekalová, M. (2015)

¹⁴ Dohnalová, B. – Flekalová, M. (2015)

¹⁵ Dohnalová, B. – Flekalová, M. (2015)

C.2.

podrobný popis kulturních hodnot památkové zóny podle ucelených souborů staveb nebo jednotlivých staveb, ploch a veřejných prostranství (podle § 1, odst. 6, písm. b) Vyhlášky)

Tato kapitola obsahuje odůvodnění kulturních hodnot historické kulturní krajiny tvořících urbanistické a krajinné hodnoty nacházejících se na území krajinné památkové zóny Náměštsko a jednotlivých nemovitostí, které byly vymezeny jako architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb či znakem historické kulturní krajiny. Toto odůvodnění nenahrazuje standardní krajinářsko – historický nebo sídelně historický průzkum či jiné podrobné formy popisu jednotlivých nemovitostí. Charakteristika kulturních hodnot je zařazena i u nemovitých kulturních památek, ačkoli se na ně plán ochrany nevztahuje. Jejich kulturní hodnota však zásadním způsobem přispívá ke kulturní hodnotě památkové zóny jako celku.

C.2.1 Nemovité kulturní památky a národní kulturní památky

C.2.1.1 Národní kulturní památky (NKP)

V řešeném území krajinné památkové zóny se nenachází žádná národní kulturní památka.

C.2.1.2 Nemovité kulturní památky (KP)

Výčet byl zpracován podle podkladů dodaných Národním památkovým ústavem (Geoportal NPÚ) ke dni 27.6.2024. Plán ochrany je zpracován v souladu s aktuálně platným právním stavem. Jde o nemovitosti, na které se vztahují všechna ustanovení vyplývající ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Plán ochrany nemůže řešit jakékoli omezení, ale ani osvobození, vztahující se k těm nemovitostem, které jsou nemovitou kulturní památkou. Jejich výčet je sice zařazen do výrokové části plánu ochrany, ale není předmětem schvalování. Je to výčet ve smyslu negativním (nemovitosti, na které se plán ochrany nevztahuje).

Č.	rejstříkové číslo	název	popis	obec
1	24818/7-2767	zámek	Park u záměčku Schönwald je zásadní součástí komponované krajiny Náměštska – areál s významnými architektonicko-krajinářskými hodnotami a s množstvím cenných staveb, krajinářský park dokončen v roce 1827; kompozice parku a poloha některých staveb je svázána prostorovými vazbami s dalšími komponentami krajiny. Zámek Schönwald – klasicistní lovecký zámek jako hlavní stavba areálu zámku s parkem s návazností na parkové prostory a stavby i s prostorovými návaznostmi vně areálu do krajiny. Silvanův chrám – Ústřední bod kompozice parku na výšině je klasicistní architekturou kruhového templu s kopulí nesenou osmi sloupy jónského stylu. Je průsekem vizuálně svázán s budovou zámku Schönwald a tvoří střed hvězdice radiálně uspořádaných cest. Apollonův chrám – hudební pavilon je klasicistní architekturou půlkruhového půdorysu s přední otevřenou stranou tvaru triumfální brány – je součástí kompozice krajinářského parku. Dianin altán – klasicistní stavba odpočinkového altánu půlkruhového tvaru s bočními obdélnými přístavky je součástí romantické výzdoby parku	Jinošov

Č.	rejstříkové číslo	název	popis	obec
			<i>Historické ohrazení zámeckého parku vymezuje prostor krajinářsko-architektonické kompozice parku a představuje působivý předěl mezi parkovými porosty a krajinou. Bývalá ovčárna situovaná v jihozápadní části parku je přízemní stavbou obdélného půdorysu s valbovou střechou a dotváří kompozici parku. Torzo oranžérie v blízkosti ovčárny dotváří kompozici parku.</i>	
2	35093/7-2898	obora s letohrádkem a střílnicí	<i>Náměšťská (Kralická) obora zaujímá rozsáhlé území mezi Náměstím, Otradicemi a Kralicemi – je zásadní součást komponované krajiny, vyvíjející se od středověkého lesního revíru přes renesanční a barokní podobu do konečné klasicistní podoby s osovými návaznostmi na některé další komponenty severní i jižní části Náměšťska (uvnitř i mimo KPZ). Oktogonální letohrádek Lusthaus je nejenom významnou stavbou Kralické obory, umístěnou na křížení os, ale také důležitým bodem komponované krajiny, osovými vazbami propojeným s pavilonem Sylvánův chrám v Schönwaldském parku a loveckým zámečkem Heinrichslust v jižní části Náměšťska. Ohradní zeď Kralické obory představuje v obrazu krajiny výraznou linii, ohraničující mohutné posty obory. Je důležitým kompozičním rozhraním. V severovýchodní části obory nedaleko bažantnice se nachází torzo střílnice na holuby – dříve významného objektu obory.</i>	Kralice nad Oslavou, Náměšť nad Oslavou
3	33483/7-2810	zřícenina tvrze	<i>Zbytky zdí a sklepení tvrze jsou významným dokladem působení knihařské dílny a cenným místem s kulturním významem. V krajinné kompozici se neuplatňuje</i>	Kralice nad Oslavou
4	19274/7-2811	kostel sv. Martina	<i>Kostel s hranolovou věží představuje v krajinné kompozici drobnou dominantu s vazbou na Schönwaldský park. Je rovněž ústředním dominantním objektem historické struktury obce. Pozdně středověká kamenná křtitelnice na hřbitově před kostelem sv. Martina dotváří areál kostela a hřbitova. Ohradní zeď s bránou a schodištěm je důležitou součástí ústředního prostoru obce. Její linie podporuje dominantní význam kostela s věží. Hřbitov tvoří spolu s kostelem významnou součást urbanistické struktury středu obce. V krajinné kompozici se uplatňuje pouze samotný kostel sv. Martina.</i>	Kralice nad Oslavou
5	27878/7-2955	zvonice se sochou sv. Jana Nepomuckého	<i>Zvonice na čtvercovém půdorysu se stanovou střechou je drobným objektem, který spolu s barokní sochou sv. Jana Nepomuckého dotváří prostor návsi v Otradicích</i>	Náměšť nad Oslavou
6	26719/7-2957	kříž	<i>při silnici z Otradic do Jinošova – výrazně situovaná kamenická práce s českým nápisem se jménem donátora dotváří významný bod krajiny</i>	Náměšť nad Oslavou
7	48508/7-2930	socha sv. Jana Nepomuckého	<i>Barokní socha sv. Jana Nepomuckého situovaná v ulici Zámek leží na hranici KPZ Náměšťsko. Světec oděný v obvyklé kanovnické roucho s bohatě řasenou draperií přidržuje pravici kovový kříž, levice spočívá na hrudi.</i>	Náměšť nad Oslavou

C.2.2 Urbanistické a krajinné hodnoty a znaky historické kulturní krajiny (odůvodnění ke kap. A.1.2)

C.2.2.1 Urbanistické hodnoty

Pro vymezení urbanistických hodnot byla využita certifikovaná *Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami* (Kuča – Kučová, NPÚ 2015), ve které je určujícím kritériem k identifikaci a klasifikaci urbanistických hodnot míra dochování urbanistické struktury, kterou tvoří půdorysná osnova sídla, parcelace, půdorysná skladba zástavby, hmotová skladba zástavby, dominanty a kompoziční vztahy prostorů. Na území krajinné památkové zóny Náměštsko se nachází dvě sídla – Kralice nad Oslavou a Otradice – a okrajová část zástavby Náměšti nad Oslavou.

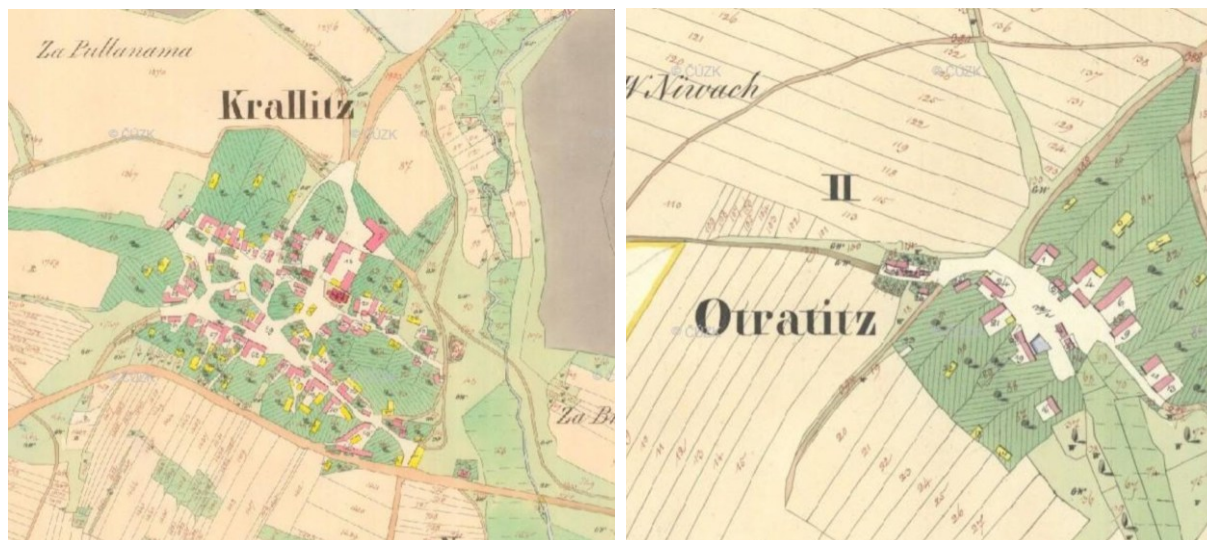
Na území krajinné památkové zóny nebylo identifikováno žádné území s dochovanými urbanistickými hodnotami (**kategorie u1**). Převážná část zastavěného území Otradice, historické centrum Kralic nad Oslavou, areál Velkopolského dvora, areál Karlova dvora a objekty navazující na Jinošovský park vyznačené ve Výkrese 1, 2 a 3 jsou ohodnoceny jako území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (**kategorie u2**). Ačkoli jejich historická urbanistická struktura vykazuje značnou míru narušení celkové integrity, některé části či charakteristické znaky původní půdorysné struktury a hmotové skladby přetrvávají, zejména pokud jde o urbanistické bloky a prostory, respektive komunikační osnovu (tedy celkovou půdorysnou osnovu sídla / části sídla), a někdy i parcelaci, nikoli však skladby vlastní zástavby.

Převážná část zastavěného území Otradice disponuje částečně dochovanou urbanistickou strukturou, dochovaným měřítkem a hmotovou skladbou zástavby a veřejným prostorem se zvonící a sochou sv. Jana Nepomuckého. Uvnitř sídla se nachází množství architektonicky či urbanisticky cenných staveb nebo souborů staveb (včetně velkého množství dochovaných stodol a hospodářských objektů) a historicky významných staveb nebo souborů staveb. Přes četné novostavby, přestavby a změny ve struktuře si sídlo zachovává tradiční venkovský výraz a harmonickou vazbu na zemědělskou krajinu, na kterou navazuje zahradami s hospodářskými objekty (stodolami), tradičními ploty a ovocnými stromy.

Historické centrum Kralic nad Oslavou má částečně dochovanou původní strukturu a urbanistické hodnoty, byť obec doznala poměrně velkého rozvoje. V centru Kralic se nachází řada architektonicky či urbanisticky cenných staveb nebo souborů staveb a historicky významných staveb nebo souborů staveb. Půdorysná stopa původního osídlení zůstala zachována, byť došlo k výrazným přestavbám jednotlivých objektů. K nejcenějším lokalitám patří okolí kostela sv. Martina, tvořícího místní dominantu, se hřbitovem a okolní tradiční zástavbou venkovského charakteru a objektů kulturně-historického významu. Území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami bylo vymezeno zhruba v rozsahu zástavby 1. poloviny 19. století (Stabilní katastr).

Velkopolský dvůr přes četné přestavby, novostavby a neuspokojivý stavebně-technický stav historických objektů zachovává charakter velkého izolovaného hospodářského dvora uprostřed zemědělské krajiny navázaného na okolí systémem mohutných alejí. Cenná je jeho poloha a působení v krajině. Areál Karlova dvora na okraji zástavby Náměšti nad Oslavou i přes novostavby a přestavby zachovává charakter velkého hospodářského dvora s dochovanou strukturou a hmotovým řešením. Zároveň i zástavba na východním okraji Jinošovského parku se nachází v původní půdorysné stopě, zachovává si převážně svůj charakter, který se nerušeným způsobem projevuje v krajině.

Ostatní urbanizovaná území patří ke kategorii území bez urbanistických hodnot (**kategorie u0**), případně území uplatňujících se v krajinném kontextu rušivě (**kategorie uX**).

Obr. 8 Sídla Kralice nad Oslavou (vlevo) a Otradice (vpravo) na Císařských povinných otiscích stabilního katastru (1825) (archivnimapy.cuzk.cz)

C.2.2.2 Krajinné hodnoty

Celé území krajinné památkové zóny je ze své podstaty současně územím s výraznými krajinnými hodnotami – **kategorie k1**. Jedná se o zemědělské pozemky, lesní pozemky, vodní plochy, či některé ostatní plochy, které představují důležité krajinné segmenty z hlediska zachování charakteru prostorové skladby krajiny. Jsou významné z hlediska půdorysného uspořádání, prostorových vazeb, vizuálního vnímání charakteristických rysů krajiny, spoluvytvářených významnými komponentami, tvořících krajinné hodnoty. Území je dokladem postupného vývoje krajinné struktury Náměštska včetně záměrné kompozice jednotlivých znaků historické kulturní krajiny. Podmnožinou je **kategorie k1b**, což je území dotvářející krajinné hodnoty území. Je vymezeno z důvodu potřeby vyloučit povinnost vyžádat si závazné stanovisko památkové péče na nemovitostech a pracích na nich v území, které dotváří krajinné hodnoty území.

C.2.2.3 Znaky historické kulturní krajiny

Číslo	druh znaku	popis	k.ú.
Aleje a stromořadí			
1	Alej prostorově výrazná v krajině	Výrazná historická alej podél cesty ke vstupní bráně zámku Schönwald v kompoziční ose Silvanův chrám – zámek Schönwald. Historická alej v kompoziční ose podél komunikace z Jinošova k zámku Schönwald je zásadní příjezdovou osou s vizuálním průhledem na zámek, pokračování osy od zahradního průčelí zámku k Silvanovu chrámu je hlavní kompoziční osou parku.	Jinošov
2	alej prostorově výrazná v krajině	Historická alej a stromořadí podél Schönwaldského parku (západní ohradní zdi) zdůrazňuje a v minulosti i sjednocovala okraj souvislého mohutného porostu parku	Jinošov
3	Alej prostorově méně výrazná v krajině	Částečně dochovaná alej podél historické cesty od zámku v Náměšti n. Oslavou k Jinošovu ohraničuje na západní straně území otevřené zemědělské krajiny kolem Jinošova a Otradice a dotváří tak prostorové členění krajiny. V současné době je dochovaná pouze částečně, v dílčích úsecích.	Náměšť nad Oslavou, Jinošov
4	alej prostorově výrazná v krajině	Historická alej a stromořadí od Karlova dvora k Otradicím směřuje od Božích muk na západně přes nejvyšší bod (486 m n.m.) ke křížku v zatáčce před Otradicemi a dotváří tak členění zemědělské krajiny severně od Náměštské obory. Některé stromy jsou ve špatném stavu, místy stromy chybí, alej není ve vitálním stavu.	Náměšť nad Oslavou, Otradice

Číslo	druh znaku	popis	k.ú.
5	alej prostorově výrazná v krajině	Částečně dochovaná alej (a stromořadí) podél cesty z Jinošova do Kralic nad Oslavou ohraničuje na východní straně nad pravým břehem Jinošovského potoka území otevřené zemědělské krajiny. Alej je dochovaná v úsecích, místy stromy chybí, alej není v celé délce stabilní.	Jinošov, Kralice nad Oslavou
6	Stromořadí prostorově výrazné	Stromořadí podél komunikace I/23 doplňující výraznou alej jižní ohradní zdi Kralické obory, alej zdůrazňuje okraj mohutných porostů Kralické obory v kontrastu s otevřenými plochami polí, geometricky členěných alejemi.	Náměšť nad Oslavou
7	Alej prostorově výrazná v krajině	Historická severozápadní alej od Velkopolského dvora k silnici I/23 směrem k Náměšti nad Oslavou – součást hvězdice alejí dokončené v druhé pol. 19. stol. a představující v otevřené zemědělské krajině bloků bývalé dominikální půdy působivou kompozici v návaznosti na okraj mohutných porostů Náměštské obory.	Kralice nad Oslavou
8	Alej prostorově výrazná v krajině	Historická severní alej od Velkopolského dvora k jižní ohradní zdi Kralické obory – součást hvězdice alejí dokončené v druhé pol. 19. stol. a představující v otevřené zemědělské krajině bloků bývalé dominikální půdy působivou kompozici v návaznosti na okraj mohutných porostů Náměštské obory.	Kralice nad Oslavou
9	Alej prostorově výrazná v krajině	Historická severovýchodní alej od Velkopolského dvora směrem k obci Kralice nad Oslavou – součást hvězdice alejí dokončené v druhé pol. 19. stol. a představující v otevřené zemědělské krajině bloků bývalé dominikální půdy působivou kompozici v návaznosti na okraj mohutných porostů Náměštské obory. V severovýchodní části nedochovaná.	Kralice nad Oslavou
10	Alej prostorově výrazná v krajině	Historická jihovýchodní alej (a stromořadí) od Velkopolského dvora směrem k Sadovskému potoce dotváří geometricky členěný prostor historického Velkého pole, členěného Velkopolskými alejemi.	Kralice nad Oslavou
11	Stromořadí prostorově výrazné v krajině	Stromořadí u vstupu do Velkopolského dvora propojuje aleje 7 a 8 a přispívá k uzavření prostoru Velkopolského dvora od severu.	Kralice nad Oslavou
12	Stromořadí prostorově výrazné v krajině	Stromořadí u Velkopolského dvora podél cesty na Březník dotváří systém alejí kolem Velkopolského dvora a tvoří napojení na lesní porosty nad levým břehem Oslavy.	Kralice nad Oslavou
13	Stromořadí prostorově méně výrazné	Stromořadí podél cesty z Kralic nad Oslavou na Náměšť nad Oslavou navazovalo na jižní okraj Kralické obory a na alej, která tento okraj zvýrazňuje. Prostorově navazovalo také na severovýchodní alej u Velkopolského dvora a směřovalo na kostel sv. Martina. Bylo důležitou linií v členění otevřených ploch na jižním a jihovýchodním okraji obory. V současné době zaniklá.	Kralice nad Oslavou
Významné otevřené prostory			
14	Významný otevřený prostor	Otevřený prostor při hranici Schönowaldského parku s okolní lesozemědělskou krajinou důležitý pro vnímání kompozice parku a zámku v krajině s významnými porostními celky. Dotváří vizuální uzavření romantické polohy parku v údolí Jinošovského potoka.	Jinošov
15	Významný otevřený prostor	Otevřený prostor při hranici Kralické obory s okolní zemědělskou krajinou v návaznosti na zástavbu Otradic vytvářející odstup pro vnímání kontextu historické obory v zemědělské krajině. Umožňuje vnímat kontrast otevřených ploch a mohutnost porostů Kralické obory.	Kralice nad Oslavou, Otradice
16	Významný otevřený prostor	Otevřený prostor při hranici Kralické obory s okolní zemědělskou krajinou v návaznosti na zástavbu Kralic nad Oslavou vytvářející odstup pro vnímání kontextu historické obory v zemědělské krajině. Umožňuje vnímat kontrast otevřených ploch a mohutnost porostů Kralické obory.	Kralice nad Oslavou
17	Významný otevřený prostor	Otevřený prostor komponované krajiny mezi Kralickou oborou a Velkopolským dvorem geometrizovaný výraznými alejemi. Jedná se o otevřený prostor s paprskovitě vybíhajícími alejemi, který	Kralice nad Oslavou

Číslo	druh znaku	popis	k.ú.
		umožňuje vnímat prostorový účinek alejí v geometrickém členění krajiny.	
18	Významný otevřený prostor	Otevřený prostor komponované krajiny mezi Kralickou oborou a Velkopolským dvorem geometrizovaný výraznými alejemi. Jedná se o otevřený prostor s paprskovitě vyběhajícími alejemi, který umožňuje vnímat prostorový účinek alejí v geometrickém členění krajiny.	Kralice nad Oslavou
19	Významný otevřený prostor	Otevřený prostor komponované krajiny v okolí Velkopolského dvora geometrizovaný výraznými alejemi. Jedná se o otevřený prostor s paprskovitě vyběhajícími alejemi, který umožňuje vnímat prostorový účinek alejí v geometrickém členění krajiny.	Kralice nad Oslavou
20	Významný otevřený prostor	Otevřený prostor komponované krajiny v okolí Velkopolského dvora geometrizovaný výraznými alejemi. Jedná se o otevřený prostor s paprskovitě vyběhajícími alejemi, který umožňuje vnímat prostorový účinek alejí v geometrickém členění krajiny.	Kralice nad Oslavou
Významné porostní celky			
21	Významný porostní celek	Porost tvořící ohraničení otevřeného prostoru u Schönwaldského parku dotváří vizuální uzavření romantické polohy parku v údolí Jinošovského potoka.	Jinošov
22	Významný porostní celek	Lesní plocha tvořící prostorový předěl Schönwaldského parku od zemědělské krajiny kolem Otradic a dotváří vizuální uzavření romantické polohy parku v údolí Jinošovského potoka.	Jinošov
23	Významný porostní celek	Sad ve strmém svahu na jižní hranici Kralic nad Oslavou je součástí historické struktury krajiny, reflektující reliéf území.	Kralice nad Oslavou
24	Významný porostní celek	Lesní plocha jižně od Kralic nad Oslavou tvořící vizuální ohraničení zástavby Kralic nad Oslavou je součástí historické struktury krajiny.	Kralice nad Oslavou
25	Významný porostní celek	Lesní plocha při jihovýchodní hranici KPZ v návaznosti na železnici navazuje na kompoziční osu ke kapličky u silnice I/23 a je součástí historické struktury krajiny.	Kralice nad Oslavou
26	Významný porostní celek	Porost podél železniční tratě tvořící ohraničení otevřeného prostoru je součástí historické struktury krajiny.	Březník
27	Významný porostní celek	Lesní porost na prudkých svazích zahloubeného údolí drobného potoka bezprostředně navazuje na Kralickou oboru (vizuálně související) a zprostředkuje vazbu zámeckého areálu a hospodářského dvora s oborou.	Náměšť nad Oslavou

C.2.2.4 Kompoziční vazby

Vyjádřením prostorového řádu krajinářské kompozice jsou kompoziční vazby zahrnující vizuální osy, které zprostředkují vizuální vazbu mezi objekty, a prostorové vazby mezi objekty – prostorové osy bez reálné vizuální vazby, které vnášejí do krajiny kompoziční řád a symbolické významy. Kulturní hodnota krajinné památkové zóny Náměštsko spočívá mimo jiné v prostorových a vizuálních souvislostech jednotlivých staveb a míst na území krajinné památkové zóny, ale i mimo její hranice. Tyto kompoziční vazby jsou charakteristické pro geometricky členitou krajinou strukturu území a umožňují vnímání krajiny v kompozici, která byla historicky záměrně založena. Některé kompoziční vazby jsou v současné době zarostlé, případně zastavěné, a vizuální vazba je narušena nebo setřena. Je však nutno identifikovat a poté chránit kompoziční záměr, který je možno v budoucnu obnovit. V plánu ochrany jsou vymezeny všechny kompoziční vazby, které jsou historicky doložené. Většina z nich se váže na Kralickou oboru nebo Jinošovský park, které jsou nemovitou kulturní památkou. Ačkoli plán ochrany se nevztahuje na nemovité kulturní památky, jsou tyto vazby značeny i přes plochy kulturní památky, aby byl zřejmý kontext těchto kompozic. Není tím nijak dotčena zákonem stanovená ochrana nemovité kulturní památky a v plochách nemovitých kulturních památek se plán ochrany neuplatní.

Číslo	druh znaku	popis	k.ú.
28	Kompoziční vazba	Částečně dochovaná kompoziční vazba zámek v Náměšti nad Oslavou – hájovna v Kralické oboře je jednou ze základních os trojzubce, který charakterizoval barokní stav členění obory	Náměšť nad Oslavou

Číslo	druh znaku	popis	k.ú.
29	Kompoziční vazba	Zaniklá kompoziční vazba zámek v Náměšti – údolí levostranného přítoku Oslavy v oboře – výklenková kaplička je jednou ze základních os nejstaršího členění porostu obory	Náměšť nad Oslavou, Kralice nad Oslavou
30	Kompoziční vazba	Částečně dochovaná kompoziční vazba zámek v Náměšti nad Oslavou – Kralická obora – zaniklý vstup u bažantnice je jednou ze základních os trojzubce, který charakterizoval barokní stav členění obory	Náměšť nad Oslavou, Kralice nad Oslavou
31	Kompoziční vazba	Kompoziční vazba v oboře komponovaná na letohrádek Lusthaus představuje hlavní osu členění východní části obory – Bažantnice (spolu se severojižní krátkou osou křížující dlouhou osu v místě letohrádku). Měla pokračování do krajiny (nedochováno).	Náměšť nad Oslavou, Kralice nad Oslavou
32	Kompoziční vazba	Částečně dochovaná kompoziční vazba Silvanův chrám v Schönwaldském parku – Lusthaus v Kralické oboře je jednou z hvězdice os, které se stýkají v bodě Silvanova chrámu, a představuje vazbu důležitých bodů lovecké krajiny	Jinošov, Kralice nad Oslavou
33	Kompoziční vazba	Částečně dochovaná kompoziční vazba Silvanův chrám v Schönwaldském parku – kostel sv. Martina v Kralicích nad Oslavou je další z hvězdice os, které se stýkají v bodě Silvanova chrámu a představuje vizuální vazbu kompozice Schönwaldského parku na krajinnou dominantu	Jinošov, Kralice nad Oslavou
34	Kompoziční vazba	Částečně dochovaná kompoziční vazba Silvanův chrám v Schönwaldském parku – (zaniklý) obelisk je částí důležité prostorové a symbolické vazby Schönwaldského parku na Kralickou oboru, resp. vazbu důležitých dominantních objektů Silvanova chrámu a Lusthausu.	Jinošov
35	Kompoziční vazba	Kompoziční (vizuální) vazba Silvanův chrám v Schönwaldském parku – zámek Schönwald – příjezdová alej k zámku je významnou osou, která je důležitá při příjezdu k zámku a poté pokračuje od zahradního průčelí k dominantě parku	Jinošov
36	Kompoziční vazba	Kompoziční vazba Silvanův chrám v Schönwaldském parku – Jinošov (kaple Panny Marie) ukončuje jednu z os hvězdice a představuje vazbu dominantního objektu parku na Jinošov	Jinošov
37	Kompoziční vazba	Zaniklá vazba Dianin altán v Schönwaldském parku – zámek Schönwald	Jinošov
38	Kompoziční vazba	Dnes zaniklá kompoziční vazba Lusthaus – zámek Heinrichslust – rozhledna Babylon – prostorové propojení jižní části komponované krajiny Náměštska se severní částí, pokračování prostorové osy v mírném zalomení až k pavilonu Silvanův chrám v Schönwaldském parku	Kralice nad Oslavou, Březník
39	Kompoziční vazba	Kompoziční vazba aleje od Velkopolského dvora ke k silnici I/23 směrem k Náměšti nad Oslavou	Kralice nad Oslavou
40	Kompoziční vazba	Kompoziční vazba mezi Velkopolským dvorem a letohrádkem Lusthaus napojuje osu severní aleje směrem k letohrádku a je jednou z mnoha geometrických vazeb komponované krajiny, částečně zaniklá.	Kralice nad Oslavou, Náměšť nad Oslavou
41	Kompoziční vazba	Kompoziční vazba Velkopolského dvora na Kralice nad Oslavou (kostel sv. Martina) je důležitou vazbou mezi dominantními objekty v krajině	Kralice nad Oslavou
42	Kompoziční vazba	Zaniklá kompoziční vazba Kralická obora (hájovna) – (zaniklý) obelisk je v oboře fixovaná průsekem a představuje významnou symbolickou vazbu obory a Schönwaldského parku	Náměšť nad Oslavou, Otradice, Jinošov
43	Kompoziční vazba	Zaniklá kompoziční vazba Černé aleje na Kralickou oboru – prostorové propojení jižní části komponované krajiny Náměštska se severní částí, a to paralelními osami ukončenými na severu v oboře	Kralice nad Oslavou
43a	Kompoziční vazba	Pokračování kompoziční vazby mezi Černou alejí a Kralickou oborou směrem k letohrádku Lusthaus je jednou z geometrických vazeb obory a komponované krajiny, nedochováno.	Kralice nad Oslavou, Náměšť nad Oslavou
44	Kompoziční vazba	Zaniklá kompoziční vazba Mančalovské aleje na Kralickou oboru – prostorové propojení jižní části komponované krajiny Náměštska se severní částí, a to paralelními osami ukončenými na severu v oboře	Kralice nad Oslavou, Březník

C.2.3 Nemovitosti, které jsou architektonicky a/nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb (odůvodnění ke kap. A.1.3)

C.2.3.1 Architektonicky cenné stavby nebo soubory staveb (kategorie A)

Pro vymezení architektonicky cenných staveb nebo souborů staveb byla využita certifikovaná *Metodika klasifikace staveb podle památkové hodnoty* (Kuča – Kučová, NPÚ 2015), která zakládá jak na jejich typologické a/nebo slohové kvalitě, tak na jejich hodnotě v kontextu širšího prostředí.

Mezi architektonicky cenné stavby – **kategorie A** – patří objekty vykazující individuální architektonickou hodnotu, která je dána jejich architektonickou kvalitou, mírou dochování a autenticitou historických konstrukcí, dispozice a vnějšího pláště, nebo alespoň některou z těchto charakteristik. Tyto objekty jsou významným hmotným dokladem vývoje půdorysného a hmotového utváření jeho urbanistické struktury, lze je většinou označit jako stavby historicky významné. Patří sem jak stavby náročněji architektonicky ztvárněné, tak stavby svým ztvárněním běžné, pro dané území však charakteristické.

Na území krajinné památkové zóny Náměštsko byly vymezeny jednak významné objekty v krajině (včetně staveb), jednak architektonicky cenné stavby v zastavěném území, které jsou součástí urbanistické struktury sídel a dotvářejí jejich urbanistickou hodnotu (především rodinné domy včetně souvisejících hospodářských objektů). Tyto stavby určují základ architektonické hodnoty území. Stavby a ostatní objekty zahrnuté do kategorie A nemají žádné osvobození od závazného stanoviska, jejich ochranu je nutné zajistit státní památkovou péčí.

Objekty jsou opatřeny číslem popisným (pokud ho mají) a parcelním číslem. Označení je pouze orientačním určením, neboť ne vždy všechny stavby na daném pozemku jsou součástí kategorie A. Jejich územní průmět je patrný z grafické části. Některá parcelní čísla jsou obsažena jak v kategorii A, tak v kategorii B nebo i v kategorii D. Pouze grafická část, která je nedílnou součástí plánu ochrany, je závazným podkladem pro určení zařazení staveb do kategorie A.

Adresa, příp. označ.	obec	Katastrální území	parc.č.	popis
45	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	1672/65	kříž
46	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	732/1	kříž
47	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	1688	výklenková kaplička
-	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.17/4	stavba tradičního venkovského charakteru
Martinská, bez č.p.	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.21	stavba venkovského charakteru
Ve Zmolách č.p.10	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.57/2	stavba venkovského charakteru
Ve Zmolách č.p.12	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.61	stavba venkovského charakteru
Ve Zmolách č.p.41	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.67/1	stavba venkovského charakteru
Martinská č.p.44	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.73	stavba venkovského charakteru
-	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.74	stavba venkovského charakteru
-	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.75	stavba venkovského charakteru
-	Náměšť nad Oslavou	Náměšť nad Oslavou	st.133/1, st.133/2, st.133/3, st.133/6, st.133/7, st.133/16, st.133/18	Karlův dvůr
Zámek č.p.6	Náměšť nad Oslavou	Náměšť nad Oslavou	st.155	budova Lesů ČR, s.p.
48	Náměšť nad Oslavou	Otradice	151/2	kříž

Adresa, příp. označ.	obec	Katastrální území	parc.č.	popis
49	Náměšť nad Oslavou	Otradice	110/3	kříž
č.p.36	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.4/2	stavba venkovského charakteru
č.p.3	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.6/1, st.6/2	stavba venkovského charakteru
-	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.8	stavba venkovského charakteru
-	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.11	stavba venkovského charakteru
-	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.12	stavba venkovského charakteru
č.p.17	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.31	stavba venkovského charakteru
č.p.23	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.35	stavba venkovského charakteru
č.p.24	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.36	stavba venkovského charakteru
-	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.37	stavba venkovského charakteru
-	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.51/1	stavba venkovského charakteru

C.2.3.2. Urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb (kategorie U)

Pro vymezení urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb kategorie B byla využita certifikovaná *Metodika klasifikace staveb podle památkové hodnoty* (Kuča – Kučová, NPÚ 2015), která zakládá jak na jejich typologické a/nebo slohové kvalitě, tak na jejich hodnotě v kontextu širšího prostředí.

Mezi stavby nebo soubory staveb – **kategorie U** – patří objekty v zastavěném území i stavby a objekty v nezastavěném území s krajinným kontextem. Jde o stavby, které mají pro dané území historický význam, protože jsou významným hmotným dokladem vývoje půdorysného a hmotového utváření jeho urbanistické struktury, nevykazují však individuální architektonickou či jinou stavebně podmíněnou výrazovou či konstrukční hodnotu, jež by opravňovala zařazení mezi architektonicky cenné stavby. Mají charakteristickou hmotu, formování střešní konstrukce, orientaci hřebene střechy, členění průčelí a výplní otvorů, popřípadě charakteristické konstrukční a materiálové vlastnosti. V kontextu území mají tyto stavby zejména „urbanistický“ význam: To znamená, že jsou svými hmotovými charakteristikami typické, běžné z hlediska celkové urbanistické struktury, již spoluvytvářejí, a z výrazového hlediska představují standard stavebního, konstrukčního a architektonického charakteru území.

Objekty jsou opatřeny číslem popisným (pokud ho mají) a parcelním číslem. Označení je pouze orientačním určením, neboť ne vždy všechny stavby na daném pozemku jsou součástí kategorie U. Jejich územní průmět je patrný z grafické části. Některá parcelní čísla jsou obsažena jak v kategorii A, tak v kategorii U nebo i v kategorii D. Pouze grafická část, která je nedílnou součástí plánu ochrany, je závazným podkladem pro určení zařazení staveb do kategorie U.

Tabulka staveb a objektů kategorie U v krajinné památkové zóně Náměštsko

Adresa, příp. označ.	obec	Katastrální území	parc.č.	popis
50	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	1672/129	kříž
Velké Pole č.p.45 Velké Pole č.p.213 Velké Pole č.p.317 č.p.338	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.83/1, st.83/2, st.83/3, st.83/4, st.83/6, st.83/7, st.83/8, st.83/9, st.83/10, st.83/13	Velkopolský dvůr
-	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.83/16	komín u Velkopolského dvora

Adresa, příp. označ.	obec	Katastrální území	parc.č.	popis
Na Návsi č.p.16	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.4/2	stavba venkovského charakteru
Na Návsi č.p.18	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.8/1	stavba venkovského charakteru
Na Návsi č.p.19	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.9	stavba venkovského charakteru
Jinošovská č.p.20	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.11	stavba venkovského charakteru
Jinošovská č.p.23	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.13	stavba venkovského charakteru
-	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.17/1	stavba venkovského charakteru
-	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.17/2	stavba venkovského charakteru
U Dvora č.p.327	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.17/3	stavba venkovského charakteru
U Dvora č.p.95	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.18/11	stavba venkovského charakteru
-	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.18/12	stavba venkovského charakteru
U Dvora č.p.104	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.18/13	stavba venkovského charakteru
U Dvora č.p.103	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.18/14	stavba venkovského charakteru
U Dvora č.p.88	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.18/15	stavba venkovského charakteru
U Dvora č.p.106	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.18/16	stavba venkovského charakteru
-	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.18/17	stavba venkovského charakteru
Martinská č.p.33	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.23/2	stavba venkovského charakteru
Pecenov č.p.64	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.28/1	stavba venkovského charakteru
Martinská č.p.32	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.32	stavba venkovského charakteru
Jinošovská č.p.35	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.34	stavba venkovského charakteru
Jinošovská č.p.67	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.43/3	stavba venkovského charakteru
Jinošovská č.p.3	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.47/1	stavba venkovského charakteru
Jinošovská č.p.4	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.48	stavba venkovského charakteru
Jinošovská č.p.5	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.49/1	stavba venkovského charakteru
Jinošovská č.p.7	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.52	stavba venkovského charakteru
Ve Zmolách č.p.8	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.53	stavba venkovského charakteru
-	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.54	stavba venkovského charakteru
-	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.55	stavba venkovského charakteru
Ve Zmolách č.p.10	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.57/2	stavba venkovského charakteru
Ve Zmolách č.p.13	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.62/1	stavba venkovského charakteru
Na Návsi č.p.166	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.65/2	stavba venkovského charakteru
Jinošovská č.p.34	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.76	stavba venkovského charakteru
Nádražní č.p.65	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.96	nádražní objekt

Adresa, příp. označ.	obec	Katastrální území	parc.č.	popis
Nádražní č.p.147	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.173	sokolovna
Martinská č.p.173	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.187	stavba venkovského charakteru
-	Kralice nad Oslavou	Kralice nad Oslavou	st.572	stavba venkovského charakteru
Bítešská č.p.993	Náměšť nad Oslavou	Náměšť nad Oslavou	st.133/10, st.133/11, st.133/12, st.133/13	Karlův dvůr
Bítešská č.p.8	Náměšť nad Oslavou	Náměšť nad Oslavou	st.136	stavba u zámku
Brněnská č.p.262	Náměšť nad Oslavou	Náměšť nad Oslavou	st.295	stavba venkovského charakteru
č.p.19	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.4/1	stavba venkovského charakteru
č.p.36	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.4/2	stavba venkovského charakteru
č.p.4	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.9, 81	stavba venkovského charakteru
č.p.5	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.10	stavba venkovského charakteru
č.p.6	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.13	stavba venkovského charakteru
č.p.20	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.14	stavba venkovského charakteru
č.p.18	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.15	stavby venkovského charakteru
č.p.8	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.19	stavba venkovského charakteru
č.p.10	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.21	stavba venkovského charakteru
č.p.13	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.27	stavby venkovského charakteru
-	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.33/1	stavba venkovského charakteru
č.p.21	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.34	stavba venkovského charakteru
č.p.27	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.40	stavby venkovského charakteru
č.p.31	Náměšť nad Oslavou	Otradice	st.48/1	stavby venkovského charakteru
51	Náměšť nad Oslavou	Otradice	395	kříž

C.2.4 Významné dominanty (odůvodnění ke kap. A.1.4)

Na území krajinné památkové zóny Náměštsko se nachází významné dominanty, které jsou zároveň nemovitými kulturními památkami. Na území KPZ se nenachází jiné významné dominanty.

Nemovité kulturní památky označené jako významná dominanta

Č.	rejstříkové číslo	Katalogové číslo	název	popis	obec
52	19274/7-2811	1000130028_0001	Kostel sv. Martina	Dominanta zástavby Kralic nad Oslavou a součást kompozice krajiny v KPZ. Existuje (zaniklá) vizuální osa směrem na Silvánův chrám v Schönwaldském (Jinošovském) parku	Kralice nad Oslavou

53	24818/7-2767	1000135898_0001	<i>zámek</i>	<i>Krajinná dominanta vnímaná z příjezdové cesty s mohutnou alejí i z hlavního průseku směrem na Silvanův chrám</i>	<i>Jinošov</i>
54	24818/7-2767	1000135898_0002	<i>Silvanův chrám</i>	<i>Silvanův chrám umístěný na nejvyšším bodu terénu Šönwaldského parku je nejenom ústředním bodem kompozice vlastního parku, ale též výchozím bodem vizuálních os směrem na Obelisk, na Lusthaus a na kostel sv. Martina. Jedná se o jeden z nejvýznamnějších bodů komponované krajiny Náměšťska</i>	<i>Jinošov</i>
55	35093/7-2898	1000146845_0002	<i>letohrádek</i>	<i>Klasicistní letohrádek umístěný na křížení os je nejenom těžištěm Kralické obory, ale je též součástí širších kompozičních vazeb v rámci KPZ (vizuální vazba Silvanův chrám – Lusthaus), ale i v rámci vazeb na jižní část Náměšťska (vizuální osy Babylon – Lusthaus, Heinrichslust – Lusthaus)</i>	<i>Náměšť nad Oslavou</i>

C.2.5 Zaniklé znaky historické kulturní krajiny

Na území krajinné památkové zóny Náměšťsko se nacházejí kromě dochovaných urbanistických a krajinných hodnot a znaků historické kulturní krajiny také některé části, které nejsou dochované nebo jsou dochované jen částečně. Ačkoli není možné jejich obnovu památkovou péčí nařídit, jsou nespornou hodnotou území, která spoluvytvářela hodnotnou kompozici krajiny, a obnova těchto částí je z hlediska kulturních hodnot žádoucí. Plán ochrany se k těmto znakům vyjadřuje v kapitole A.3, zaniklé jevy jsou znázorněny ve výkrese 3.

Komponovaná krajina je založena – kromě skladby historických ploch obory, Šönwaldského parku a soustavy významných staveb – také na systému linií – kompozičních vazeb (os) – zachycených ve výkrese 1 a ve výkrese 3, propojujících významné body (zejména objekty) v krajině. Zaniklé či přerušené kompoziční vazby (např. hustou vegetací) je proto přípustné obnovit, je-li to možné (průseky, obnova alejí a stromořadí, odkrytí průhledů a výhledů ad.), neboť jde o hlavní princip a nespornou hodnotu geometrické komponované krajiny.

Aleje a stromořadí patří mezi emblematické znaky kulturní krajiny KPZ, geometrizují zemědělskou krajinu a jsou součástí rozsáhlé kompozice celého území založeného na řadě os a prostorových vztahů. Patří tedy k důležitým znakům historické kulturní krajiny a hodnotám spoluvytvářejícím charakter historické krajiny KPZ. Většina krajinářsky významných alejí je dochovaná a v krajině výrazná. Zejména ovocné aleje však postupně odumírají, v některých částech území jsou zachovány pouze fragmentárně či jsou zcela zaniklé. Obnova těchto alejí v jejich historických stopách je proto přípustná.

Významným prvkem rozsáhlé osově kompozice byl Obelisk, dnes zcela zaniklý. Obelisk byl součástí geometrické osově kompozice. Stýkaly se v něm dvě prostorové osy, hlavní osa od Silvanova chrámu v Šönwaldském parku a od jihu osa od hájovny v Kralické oboře. Jednalo se tedy mj. o určité propojení Kralické obory a Šönwaldu. Obelisk se nedochoval a jeho podoba není přesně známa. Obnova obelisku je přípustná, a to ve formě odpovídající stylově, hmotově a měřítkově době a slohu kompozice celého území, přičemž není vyloučeno i nové umělecké či architektonické dílo, které podpoří hodnotu území.

C.3.

důvody vyloučení povinnosti podle § 14 odst. 2 zákona (odůvodnění ke kap. A.2)

Znaky historické kulturní krajiny tvořící kulturní hodnoty a cenné stavby a další prvky vytvářejí v nezastavěném území památkové zóny struktury, projevující se v prostorové skladbě a vizuálních vazbách. Právě v této struktuře a v jejích vazbách na krajinné dominanty tkví podstata kulturních hodnot komponované krajiny Náměštska včetně komplexů Kralické obory a Schönwaldského parku. Pro ochranu těchto kulturních hodnot byly stanoveny kategorie, které jsou vymezovány na území zastavěného a nezastavěného, kde je vyloučena povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko, případně s výčtem prací na nich. Vyloučení je stanoveno i pro objekty rušivé (kategorie D) v území částečně dochovaných urbanistických hodnot a v zastavěném území bez urbanistických hodnot (u0) pouze pro objekty, které se uplatňují rušivě v krajinném kontextu. Tato kategorizace se netýká nemovitostí, které jsou nemovitou kulturní památkou, a na které se režim Plánu ochrany nevztahuje.

Zařazení nemovitosti do určité kategorie je dáno jejich objektivním památkovým významem pro kulturní hodnoty památkové zóny jak z hlediska krajinářského, urbanistického, tak i architektonického. Tím je dána i rozdílná míra vyloučení povinností vyžádat si předem závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 památkového zákona. Smyslem opatření je omezení nebo vyloučení ingerence ze strany státní památkové péče v odůvodněných případech, tedy takových, kdy by znamenala nadbytečné zatěžování vlastníků nemovitostí a současně i samotného systému státní památkové péče. Přitom nesmí dojít k narušení památkové hodnoty ani území jako celku, ani jednotlivých staveb.

Navržené vyloučení povinností bylo stanoveno se zřetelem na charakter nemovitostí i okolních staveb a rozsah vyloučení byl určen tak, aby nemohlo dojít v souvislosti s neregulovanými stavebními úpravami k žádnému narušení památkových hodnot zóny. Podle míry vyloučení povinnosti vyžádat si předem závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 památkového zákona byly všechny stavby na území památkové zóny rozděleny do několika kategorií, které současně vyjadřují památkovou hodnotu těchto objektů. Objektivně provedená kategorizace současně zabezpečuje, aby v rámci přístupu k jednotlivým nemovitostem na území památkové zóny nevznikaly nedůvodné rozdíly.

Plán ochrany nezavádí žádná osvobození u staveb, které sice národní kulturní památkou nebo nemovitou kulturní památkou nejsou, ale stojí na pozemku, který je součástí plošného vymezení národní kulturní památky nebo nemovité kulturní památky. Zároveň plán ochrany nezavádí žádná osvobození u staveb, které nejsou nemovitou kulturní památkou, ale patří mezi stavby architektonicky cenné (kategorie A) či urbanisticky významné (kategorie U). Tyto stavby jsou spolu s nemovitými kulturními památkami určující pro kulturní hodnoty památkové zóny.

Plán ochrany se nevztahuje na nemovité kulturní památky, které jsou součástí krajinné památkové zóny Náměštsko. Pro nemovité kulturní památky zůstává v plné míře zachována povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko dle §14, odst. 1 zákona. Způsob zabezpečení kulturních hodnot se v případě nemovitých kulturních památek řídí zákonem.

C.3.1 Území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u2)

Historická urbanistická struktura území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u2) sice vykazuje značnou míru narušení celkové integrity, některé její části či charakteristické znaky původní půdorysné a hmotové struktury však přetrvávají. Jedná se zejména o celkovou půdorysnou osnovu území, výškovou hladinu, hmotové řešení zástavby, urbanistické bloky, veřejná prostranství, méně často o parcelaci či řešení jednotlivých staveb. Stavby a soubory architektonicky nebo urbanisticky cenné či historicky významné jsou dochovány jen jednotlivě. Převažuje zde památkově nehodnotná (byť vesměs hmotově nerušící) zástavba. Z hlediska ochrany území jsou regulovány ty zásahy, které by narušovaly dochovanou historickou půdorysnou osnovu území, nebo negativním způsobem ovlivňovaly celkové prostředí krajinné památkové zóny. Tím jsou míněny zejména změny vnějšího vzhledu staveb a veřejných prostranství, novostavby či odstranění staveb a všechny ostatní činnosti dle §14 odst. 2 památkového zákona kromě terénních úprava takové udržovací práce na nemovitostech, které nebudou měnit vnější vzhled staveb. Z vyloučení jsou vyjmuty stavby kategorie A a stavby kategorie U, jejichž ochranu je nutné zajistit státní památkovou péčí, a objekty kategorie D, které jsou řešeny plánem ochrany v samostatné kapitole.

C.3.2 Území bez urbanistických hodnot (kategorie u0)

V kategorii území bez urbanistických hodnot (kategorie u0) se v rámci plánu ochrany vyskytuje výlučně památkově nehodnotná zástavba, území netvoří součást kulturních hodnot, pro které byla krajinná památková zóna prohlášena a z hlediska jejich ochrany postačí regulovat zásahy, které by negativním způsobem ovlivňovaly celkové prostředí krajinné památkové zóny a působily v krajinném kontextu rušivě.

Z povinnosti vyžádat si závazné stanovisko památkové péče jsou vyloučeny novostavby, které jsou určeny pro bydlení či rodinnou rekreaci a nepřesahují obvyklé měřítko zástavby objektů kategorií u0, tedy do 200 m² půdorysné plochy a do 8 m výšky, resp. 10 m výšky v případě sklonité střechy, a zároveň budou v barevném provedení obvyklém pro tradiční zástavbu. Velikost těchto staveb zachovává měřítko zástavby a nebude svou hmotou a výškou tvořit excesivní prvek v krajině. Zároveň je toto vyloučení umožněno pouze za předpokladu, že výsledné barevné řešení nebude vynikat agresivním provedením, netypickým pro tradiční obytné stavby, které převažují v krajinné památkové zóně. Je zachována povinnost vyžádat si závazné stanovisko v případě umísťování solárních a jiných pohledově výrazných technických zařízení, a to z důvodu, že se tyto stavby a zařízení mohou negativně projevit v krajinné scéně (včetně narušení typické střešní krajiny) a je nutné tyto typy staveb dále regulovat v území.

Území je bez urbanistických hodnot, nicméně vykazuje charakteristické znaky, které se projevují v krajině a dotváří tak krajinné hodnoty území. Vyloučením povinnosti předem žádat závazné stanovisko státní památkové péče u staveb a stavební činnosti dle kvantifikovaných parametrů (výška, hmotnost) není nadále dotčena potřeba regulace výškové hladiny a hustoty osídlení, které jsou základními charakteristickými znaky jednotlivých sídel a jejich částí v krajině KPZ spoluvytvářejícími krajinné hodnoty a znaky historické kulturní krajiny. Barevné a materiálové změny v řešení fasády, vč. zateplení a změny střešní krytiny u stávající zástavby jsou též vyloučeny z povinnosti vyžádat si závazné stanovisko, pokud bude zajištěna neutrální barevnost jejich obvodového pláště (ve smyslu fasády i plochy střechy). Povinnost vyžádat si závazné stanovisko je dále vyloučena v případě úprav a údržby veřejných prostranství, to z důvodu, že se stav veřejného prostranství nemůže vizuálně projevit v krajinné scéně, a tudíž nemůže narušit hodnoty krajinné památkové zóny.

C.3.3 Území uplatňující se v krajinném kontextu rušivě (kategorie uX)

Na území KPZ lze identifikovat území, které narušuje krajinný kontext (hmotou, tvarem, polohou) a snižuje krajinnou hodnotu památkové zóny. Z důvodu negativního působení tohoto areálu v památkovém území je znázorňováno a popisováno jako samostatná kategorie zakreslená ve výkresu 2 a 3.

Jedná se o samostatnou část zastavěného území obce Kralice nad Oslavou při silnici I/23 (lokalita U obory) se stavbami v areálu autoservisu a STK. Stavby bez architektonické či památkové hodnoty působí svou formou a nevhodnou polohou v jinak hodnotném krajinném kontextu při hranici Kralické obory ve vizuálním kontaktu s Velkopolským dvorem cizorodě, narušují charakter otevřených krajinných prostorů mezi alejemi Velkopolského dvora s vizuálním kontaktem na Kralickou oboru. Zástavba je nepůvodní, nenavazuje na zastavěné území, jedná se o samostatný nehodnotný solitér v krajině.

Vyloučení povinnosti žádat předem závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 Památkového zákona na práce, jejichž provedením se nezasahuje žádným způsobem do vnějšího vzhledu této nemovitosti, je plně v souladu s jejich charakteristikou. V důsledku vyloučení povinností proto nedojde k ohrožení nebo zániku identifikovaných kulturních hodnot území. Zároveň je umožněno odstranění stavby nebo její části bez náhrady. Ostatní práce vyžadují závazné stanovisko, aby bylo možné památkovou péčí zabránit gradaci (zesílení) negativního účinku. Snaha o potlačení negativního působení těchto staveb v prostředí památkové zóny již přesahuje kompetence Plánu ochrany a může o ni být usilováno výlučně prostřednictvím odborně kvalitních závazných stanovisek ve smyslu § 14 odst. 2 Památkového zákona. Povinnosti stavebníkům vzniknou až na základě rozhodnutí v individuálním správním řízení.

C.3.4 Území dotvářející prostorové vztahy a půdorysnou strukturu historické kulturní krajiny (kategorie k1b)

Některé části území s výraznými krajinnými hodnotami (kategorie k1), jakými jsou zemědělské pozemky, lesní pozemky, vodní plochy, či některé ostatní plochy, určují a dotvářejí základní skladbu ploch krajiny, zejména skladbu otevřených a uzavřených ploch (pole, louky, lesy, mimolesní zeleň v podobě liniových vegetačních doprovodů cest, mezí a vodotečí). Území krajinné památkové zóny zahrnuje jednak území určující kulturní hodnotu, jednak území dotvářející nebo doplňující památkovou hodnotu. Některé části tak nepředstavují významné dochované a historicky doložené součásti krajinné kompozice, ale dotvářejí je a jsou součástí dnešního charakteristického vzhledu krajiny s výraznou krajinnou hodnotou. To je zvláště důležité u komponované krajiny, kde význam nejceněnějších součástí prostorové kompozice v obrazu krajiny a v její půdorysné skladbě je podporován dalšími segmenty okolního území, a to jak těmi, které s nimi spolupůsobí a jsou pro udržení kulturních hodnot krajiny významné (významné porostní celky a otevřené prostory), tak i těmi, které krajinu v KPZ dotvářejí, navazují na ní a umožňují vnímání krajinné kompozice. Podmnožina k1b byla vymezena z důvodu potřeby rozlišit území kategorie k1 (které pokrývá celé území KPZ Náměštsko), na kterých je vyloučena povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko památkové péče u vybraných nemovitostí a druhů prací na nich. Podmnožina k1b je území, které dotváří památkovou hodnotu území, nachází se převážně na okrajových částech krajinné památkové zóny a nejsou v ní koncentrovány kulturní hodnoty určující krajinnou památkovou zónu. V této podmnožině byla vyloučena povinnost vyžádat si předem závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 památkového zákona na práce, které odpovídají běžnému hospodářskému využití pozemků a které nemohou změnit charakter krajiny, projevující se v obrazu krajiny prostorovou skladbou a vizuálními vazbami krajinných prvků a struktur. Takové práce nesmějí narušit památkové hodnoty a musí respektovat vzájemné uspořádání, kompoziční a pohledové vazby mezi jednotlivými znaky kulturní krajiny.

Povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko je z výše uvedených důvodů vyloučena pouze v případě terénních úprav, které nemění v žádném bodě původní výšku terénu o více než 2 m tak, aby nezasáhly do obrazu krajiny a neprojevovaly se v prostorových a vizuálních vztazích krajinné kompozice. Může se přitom jednat o terénní úpravy plošné (plošné navýšení terénu), liniové (násyp) nebo bodové (zahrnutí částečně nadzemního objektu zeminou). Jedná se též o terénní zářezy a svahy.

Je zřejmé, že pozornost je zde věnována především zmenšení rizika zásahu do obrazu krajiny a do prostorových a vizuálních vztahů, které by mohly určitou – byť omezenou – mírou zasáhnout do kulturních hodnot krajiny v KPZ.

Povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko je dále vyloučena u udržovacích pracích na nemovitostech v území a u staveb veřejné technické infrastruktury vedené v podzemí. Vyloučení se naopak netýká ostatních staveb a zařízení dle § 122 zákona č. 283/2021 Sb., které lze umístit v nezastavěném území. Je žádoucí v rámci územně plánovací dokumentace některé tyto stavby, které se mohou svým charakterem a měřítkem vymykat harmonickému měřítku území Náměštska, na území krajinné památkové zóny vyloučit (požadovat k vyloučení).

Vyloučení povinnosti vyžádat si závazné stanovisko se netýká nemovitostí a staveb na nich, které jsou součástí urbanistických a krajinných hodnot (viz výkres č. 1) a nemovitostí, které jsou znaky historické kulturní krajiny vyznačených ve výkresu 1.

C.3.5 Rušivé objekty (kategorie D)

V území krajinné památkové zóny Náměštsko bylo identifikováno v zastavěném území několik jednotlivých objektů (autoservis v Bítešské ulici, řadové RD při ulici Zámek, RD a kolny při západním okraji Otradice ad.) zachycených ve výkresu 2 a 3, které narušují hodnotu památkového území. Jedná se o nehodnotné novostavby či novodobé objekty, které svou hmotou, barvou, polohou či funkcí narušují historický kontext a urbanistické a krajinářské hodnoty území. Jedná se o tyto stavby:

k.ú. Náměšť nad Oslavou		k.ú. Otradice		k.ú. Kralice nad Oslavou	
Adresa, příp. č.p.	Parc.č.	Adresa, příp. č.p.	Parc.č.	Adresa, příp. č.p.	Parc.č.
Zámek č.p.711	st. 959	č.p.7	st. 16	Na Návsi č.p.54	st. 2/2
Zámek č.p.712	st. 960	č.p.30	st. 46	Na Návsi č.p.57	st. 4/1
Zámek č.p.713	st. 961	-	st. 100	Na Návsi č.p.19	st. 9
Zámek č.p.714	st. 962	-	st. 101	Martinská č.p.25	st. 18/2
Zámek č.p.715	st. 963	-	st. 102	Martinská č.p.30	st. 27
Zámek č.p.716	st. 964	č.p.37	st. 105	Pecenov č.p.271	st. 39
č.p.945	st. 1489			Třebíčská č.p.277	st. 43/5
				Ve Zmolách č.p.9	st. 56

k.ú. Náměšť nad Oslavou		k.ú. Otradice		k.ú. Kralice nad Oslavou	
Adresa, příp. č.p.	Parc.č.	Adresa, příp. č.p.	Parc.č.	Adresa, příp. č.p.	Parc.č.
				Ve Zmolách č.p.10	st. 57/2
				Třebíčská č.p.11	st. 59
				Na Návsí č.p.288	st. 64
				Na Návsí č.p.15	st. 66
				-	st. 83/4
				-	st. 83/5
				-	st. 83/6
				-	st. 294
				Třebíčská č.p.272	st. 305
				Jinošovská č.p.301	st. 432
				č.p.323	st. 507
				-	2061

Rušivé objekty nebyly vymezeny v území bez urbanistických hodnot (kategorie u0), resp. byly v něm vymezeny pouze takové, které se uplatňují rušivě v krajinném kontextu, tedy významnou měrou ovlivňují kulturní hodnotu krajiny. Naopak v území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami byly vymezeny všechny stavby, které působí rušivě, nejen v krajinném kontextu, ale představují rušivý prvek v urbanistické struktuře části sídla, jednak svou hmotou, měřítkem, funkcí nebo architektonickým ztvárněním.

Vyloučení povinnosti žádat předem závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 Památkového zákona na práce, jejichž provedením se nezasahuje žádným způsobem do vnějšího vzhledu těchto nemovitostí, je plně v souladu s jejich charakteristikou. V důsledku vyloučení povinností proto nedojde k ohrožení nebo zániku identifikovaných kulturních hodnot. Zároveň je umožněno odstranění stavby nebo její části bez náhrady či úpravy vedoucí k potlačení negativního působení těchto staveb v prostředí památkové zóny. Toto již přesahuje kompetence Plánu ochrany a může o to být usilováno výlučně prostřednictvím odborně kvalitních závazných stanovisek ve smyslu § 14 odst. 2 Památkového zákona. Povinnosti stavebníkům vzniknou až na základě rozhodnutí v individuálním správním řízení.

ZPRACOVATEL:

Ing. arch. Simona Vondráčková, Ph.D.
Ortenovo náměstí 1148/24, 170 00 Praha 7
IČ 74501551

AUTOŘI:

Ing. arch. Simona Vondráčková, Ph.D.
Ing. arch. Karel Kuča
Prof. Ing. arch. Jiří Kupka, Ph.D.
Doc. Ing. arch. Ivan Vorel, CSc.

Praha – duben 2025